

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

1 Shíí, Paul, Jesus Christ binal'a'á nshlǵigo Bik'ehgo'ihí'nań háshit'ǵigo shi'dokéed, ła'íi nohwik'isn Sosthenes,

2 Ínashood Corinthgee ha'ánálséhíi bich'ǵi' k'e'iilchii, ái Christ Jesus biláhyú godilzǵigo ádaat'eego ádaabi'deszaa, Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíi daaleehgo daabi'dokéed, ła'íi dahot'éhé Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi' biláhyú daayokaqahíi dawa bich'ǵi' k'e'iilchii, án dabíi beBik'ehń ła'íi néé nohweBik'ehń nǵi:

3 Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa hik'e' Jesus Christ nohweBik'ehń bits'á'dí' ǵgoch'oba'íi ła'íi ǵch'ǵi'gont'ééhíi bee nohwich'ǵi' goz'aq le'.

4 Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi Jesus Christ biláhyú nohwaa yiné'híi bighq dabik'ehń oshkaqahgo nohwá ba'ihénsǵi;

5 Áń dawahá yee nohwich'onǵi, yati' yee nohwich'onǵi, nohwigoyá' ndi nohwá ágóǵsǵi;

6 Áík'ehgo Christ baa nadaagohiilǵi'íi nohwhitahyú nǵzilgo áyǵsǵi;

7 Áík'ehgo yaaká'dí' nohwaa hi'né'íi doo ła' bino-hdǵi da; Jesus Christ nohweBik'ehń nadáhíi biba' ádaanoht'eedá':

8 Bik'ehgo'ihí'nań noǵzilgo ánohwiǵsǵi doleel danágódzáázǵi', áík'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehń nadáhíi bijǵi doo nt'é bee nohwaa dahgoz'aq da doleel.

9 Bik'ehgo'ihinañ da'áníyú át'ée, án biYe' Jesus Christ nohweBik'ehñ bił lił daanohdliigo nohwich'ı' ánniid.

10 K'adí nánohwoshkaah, shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláyú dátekt'eego yádaakti' doleełgo, nohwitahyú doo iłts'á' ádaanoht'ee da doleełgo: áídá' nohwiini' dátekt'eego la'íi dátekt'eego natsídaahkeesgo dałaházhi' be'ádaanoht'ee le'.

11 Shik'íyú, iłch'ı' nanádaagonołkaad laa, Klóe yił naháztaanıi shił nadaagolıi'.

12 Gádishniigo ádishni, la', Shıi Paul zhinée nshlıi; la'íi, Shıi Apółlos zhinée nshlıi; la'íi, Shıi Céphas zhinée nshlıi, la'íi, Shıi Christ zhinée nshlıi, daadohni láá.

13 Ya' Christsha' dákwíhi daahohikaah née? Ya' Paul tsı'ılna'áhi nohwá bíheskał née? Ya' Paul bizhi' bee baptize ádaanohti'deszaa née?

14 Bik'ehgo'ihinañ ba'ihénsı, doo la' baptize ádaanohwishlaa da, Críspus hik'e Gáius zhá;

15 Baptize ánohwishlaayúgo dánko dahadın gánii, Dabıi bizhi' yee baptize ágołıi.

16 Áídá' Stéphanas bił daagolıınıı baptize ashlaa ałdó': ba'ashhah la' baptize ashlaa shıhıi doo bıgonsı da.

17 Christ doo baptize ash'ııgo shin'a' da, áídá' yati' baa gozhóni baa nagoshni'go shin'a': doo yati' goyáanıı bee yashti' da, áık'ehgo yashti'yúgo dánko tsı'ılna'áhi baa na'gonı'ıi doo nt'é áile' da doleeł ni'.

18 Tsı'ılna'áhi baa na'gonı'ıi ch'á'onehezdeehıi bich'ı'yúgo déba'odlohé; áídá' née hasdáhiikaihıi nohwich'ı'yúgo Bik'ehgo'ihinañ binawod at'ée.

19 Bek'e'eshchiiní gánígo, Nnee daagoyáni bigoyá' da'ádihgo ádaashle' doleel, nnee bił ídaagoziní ałdó' doo bił ídaagozih dago ádaashle' doleel.

20 Nnee goyáni n'íi hayú lán? Begoz'aaníi ye'ik'e'ikchihi n'íi hayú lán? Ni'godzán biká' ágot'eehíi ye'agodet'áhi n'íi hayú lán? Díi ni'godzán biká' igoyá'íi, Bik'ehgo'ihí'nań doo nt'é dago áyílaahi at'éé.

21 Bik'ehgo'ihí'nań góyáago ngonłchíi lək'ehíi k'ehgo ni'godzán biká' nnee dabíi bigoyá'íi bee Bik'ehgo'ihí'nań ch'éh yídaagołsıh, áidá' yati' baa gozhóni yaa yałti'íi, ni'godzán biká' nnee bich'ı'yúgo doo nt'é da ndi, biláhyú da'odlaaníi hasdáhi'niıłgo Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áa.

22 Jews daanlíni godiyıhgo be'ígózinihíi yiká hádaat'ıi, ła'íi Greeks daanlíni kogoyá' zhá yiká daadéz'ıi:

23 Áidá' néehíi Christ tsı'ıkna'áhi bıheskałıi baa nadaagohiılni', ái Jews daanlíni bidáh sizıi, Greeks daanlíni bich'ı'yúgo déba'odlohé;

24 Áidá' Bik'ehgo'ihí'nań bich'ı' ádaanıidíi, Jews daanlíni ła'íi Greeks daanlíni dawa yich'ı'yúgo Christ, Bik'ehgo'ihí'nań binawodíi át'éé, ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań bigoyá' at'éé.

25 Bik'ehgo'ihí'nań bigoyá'íi, ni'godzán biká' nnee bich'ı'yúgo déba'odlohé ndi, nnee bigoyá'íi yitiso goyáa; ni'godzán biká' nnee bich'ı'yúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo nalwod da ndi, nnee bina-wodíi yitiso nalwodhi at'éé.

26 Shik'ıiyú, Bik'ehgo'ihí'nań nohwich'ı' ádaanıidíi baa natsıdaahkees; doo hołáago nnee

bigoyá' bee daagonohsaꝓ da, doo hołꝓꝓgo dák'a'ádaanoht'ee da, doo hołꝓꝓgo íziso goót'ee zhińéego gosolíj da:

²⁷ Ndi Bik'ehgo'ihí'nań ni'gosdzán biká' nt'é doo góyáꝓ dahí hayihezníl, daagoyáání ídaayádaandzigo áile'hí bighꝓ; ła'í Bik'ehgo'ihí'nań doo daanłzil dahí hayihezníl, nadaalwodí ídaayádaandzigo áile'hí bighꝓ;

²⁸ Ni'gosdzán biká' doo íziso ádaat'eego daagozliiní, ła'í daach'ich'ółahí Bik'ehgo'ihí'nań hayihezníl, doo begonáh dahí hayihezníl, dzaꝓgee begoz'aaní doo nt'é dago ch'í'nah áile'hí bighꝓ:

²⁹ Áík'ehgo nńee doo ła' Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ída'odlí da doleeł.

³⁰ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ánát'jigo Christ Jesus bíł dała'á daanołj, án biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań daagondzáꝓgo ádaanołwizłaa, dábik'ehyú ádaant'ee, ła'í godilzihgo ádaant'eego ádaanołwizłaa, án biláhyú łdó' hanádaanołwidihez'níl:

³¹ Bek'e'eshchiiní gáníhí k'ehgo, Hadín ída'odlíhí nohweBik'ehń yee ída'odlí le'.

2

¹ Shik'íyú, nohwaa niyáádá' Bik'ehgo'ihí'nań baa na'goní'í ni'gosdzán biká' yati' dénzhóné ła'í kogoyá'í doo bee nohwich'j' yashti'go niyáá da.

² Áídá' nohwł nashkai n'dá' Jesus Christ zhꝓ, tsj'ina'áhi bíheskał n'í, baa yashti'go shiini' łashłaa ni', ła'ihí doo nt'é da.

³ Doo nłzil dago, nesdzidgo, ła'í dážhó deshtłidgo nohwł nashkai ni'.

4 Shiyati'íí ła'íí na'goshni'íí nnee goyáni biyati' ích'í' gołtsódi doo bee yashti' da ni', ndi Holy Spirit na'iziidgo ła'íí binawod ch'í'nah ánsihgo yashti' ni':

5 Áík'ehgo nohwi'odla' nnee bigoyą'íí bich'í'zhinéégo doo bada'ohkíí dago, ndi Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí bada'ohkíí.

6 NohwitaHyú nnee Holy Spirit bee báyáń daasiliiníí bich'í' igoyą' bee yádaahiilti', doo díí goldohíí bits'ą'dí' igoyą'íí da, ła'íí ni'gosdzán biká' nadaant'aahíí bigoyą'íí doo bee yádaahiilti' da, áí doo nt'é daaleeh da:

7 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bigoyą' doo bigózı da n'íí, nanł'í'íí bee yádaahiilti', áí Bik'ehgo'ihí'nań ni'gosdzán dabíntsédá' ngonłchíıgo yengon'ąą lẹk'ehíí, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' anáyet'iiníí biyi' bił daandlıı doleehíí bigha:

8 Áí díí ni'gosdzán biká' nadaant'aahíí doo ła' yígółsı da: yídaagołsiyúgo nohweBik'ehń bits'ą'dindláád nłını tsı'ıkna'áhi doo yídaayołkał at'éé da.

9 Bek'e'eshchiiníí gánííhíí k'ehgo at'éé, Konáá doo yo'ıı dahíí, kojaa doo idits'ag dahíí, ła'íí nnee bijíı yune' doo hwahá be'ogowáh dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań hadíı yił daanzhooníı yá layiiláa, ńii.

10 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit bee nohwich'í' ch'í'nah áyíłaa: Holy Spirit dawahá yineł'ıı, Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' doo bigózı dahíı ye'at'ééhíí ndi.

11 Hadíıń nnee nliiníı nnee ye'at'éhi yígółsı? Nnee biyi'siziiníı zhá; da'áık'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi nnee doo ła' yígółsı da, dabíı biSpirit zhá.

12 Áík'ehgo ni'goszán biká'gee spirit benagowahíí doo nohwaa hi'né' da, ndi Holy Spirit Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi nohwaa hi'né'; dant'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa ch'oba'go nohwaa yiné'íí bídaagonlzi doleehíí bigha.

13 Áí aldó' bee yádaahiilti', doo yati' nnee bigoyá' ilch'ígó'aahíí bee da, ndi yati' Holy Spirit nohwil ch'ígó'aahíí bee yádaahiilti'; Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'go ágot'eehíí yaaká'dí' yati'íí bee nkt'éégo ch'í'nah ágohiidle'.

14 Áída' nnee Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit doo ye'at'éé dahíí Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit bits'á'dí' ágot'eehíí doo náidiné' da: bíí bich'í'yúgo déba'odlohé: doo yígonoksi at'éé da, Holy Spirit binkááyú zhá yígótsihíí bigha.

15 Ndi hadín Holy Spirit ye'at'éhi dawahá yígótsi, áída' dabíí nnee doo Holy Spirit ye'at'éé dahíí doo yígótsini at'éé da.

16 Hadínshá' nohweBik'ehń binatsekeesíí yígótsi, bíł ch'ígó'aah doleelgo? Doo hadín da. Áída' néé Christ binatsekeesíí bídaagonlzi.

3

1 Shik'íyú, Holy Spirit be'ádaanoht'eehíí k'ehgo doo nohwich'í' yáoshti' at'éé da ni', ndi ni'goszán be'ádaanoht'eehíí k'ehgo, ánigo ínashood daasolijihíí bigha mé' daanohtijihíí k'ehgo nohwich'í' yashti' ni'.

2 Ibe' nohwá náda'silsiidhíí k'ehgo yati' dabígóziníí bee nohwich'í' yashti' ni', itsi'íí dah, áí yati' nyee'íí át'éé: doo hwahá bídaagonoksih dahíí

bigha doo bee nohwich'i' yashti' da ni', dak'ad ndi doo bidaagonolsi da.

³ T'ah ni'godzán biká' ágot'eehíi be'ádaanoht'ee, doo Holy Spirit be'ádaanoht'ee da: nohwitahyú la' bíyéehíi ídáhádaaht'íi, ilch'i' daashohkee, la'íi ilts'á'zhí' daahohkah, ái bigha t'ah ni'godzán biká' ágot'eehíi be'ádaanoht'ee, la'íi ni'godzán biká' nneehíi k'ehgo t'ah nadaahkai go'íi.

⁴ La' gáníidá', Shíi Paul zhinéé nshíi; la'íi, Shíi Apollos zhinéé nshíi, nii; áik'ehgo ni'godzán biká' ágot'eehíi be'ádaanoht'ee go'íi.

⁵ Paulhíishá' hadín? Apollosíishá' hadín? Nada'iziidíi biláhyú da'osodlaqadíi zhá ndlíi, nohweBik'ehñ néé dántíiígee binasdziid nohwaadin'ááhíi k'ehgo na'idziid.

⁶ Shíhíi k'ediiláá, Apollosíi yiyaa naná'nktlish: ndi Bik'ehgo'ihí'nañ deshjeedgo áyíílaa.

⁷ Áik'ehgo hadín k'e'dileehíi dagohíi hadín naná'nktlishíi doo nt'é nlii da; ndi Bik'ehgo'ihí'nañ deshjeedgo áile'íi zhá.

⁸ K'e'dileehíi la'íi naná'nktlishíi bílgo dálet'ee: la'íi nnee daantíiígee binasdziidíi bidená bich'i' nahi'niil.

⁹ Néé Bik'ehgo'ihí'nañ dała' bíl nada'idziidíi daandlii: nohwíi Bik'ehgo'ihí'nañ k'e'nlááhíi la'íi nayik'í'iziidíi daanohtíi, Bik'ehgo'ihí'nañ bikíh yit'íhíi k'ehgo ádaanoht'ee.

¹⁰ Nnee góyáni kíh ágole'íi kíh bit'ááh ledn'aahíi áile', ágát'éégo shíi Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íi shaa yiné'íi bik'ehgo nohwí'odla' bit'ááh ledn'aahíi ashlaa, áidí' nnee la' yiká' hadag yit'íh. Áidá' nnee daantíiígee hagog'éégo ágole'íi yaa goyáá

le'.

11 Nohwi'odla' bitł'ááh ledn'aahíí ilk'idá' ágolzaa, áhííí Jesus Christ, nnee doo la' anágódle' at'éé da.

12 Dahadíń díí itł'ááh ledn'aahíí biká' ágole'íí, óodo, béshlgai, tséé láá ílíni, ndilchi', tł'oh, dagohíí tł'oh náhesgani yee hadag ágole'yúgo;

13 Nnee daantúíígee binasdziidíí ch'í'nah alne' doleeł: kaa yá'ití'íí bijííííí kọ' bee ch'í'nah hileeh; nnee daantúííííí binasdziidíí hago'at'ééhíí kọ' bee bígozííh doleeł.

14 Nnee la' hadag ágolaahíí t'ah goz'aąyúgo, bidená bich'í' nahi'niił doleeł.

15 Áídá' nnee la' binasdziidíí aąnliid lẹk'eyúgo, nt'é bich'í' nahi'nííí le'at'éé n'íí baa ch'a'one': ndi bíhíí hasdábidiiteeh, kọ' biyi' ch'í'nyááhíí k'ehgo.

16 Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí daanołńni ádaanoht'eehíí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit nohwiyi' golííhíí bídaagonołsı ya'?

17 Nnee la' Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí dénchọ'go áyíílaa lẹk'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań da'ííí hileehgo ábile' doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań bikíh biyi' daach'okąąhíí godiyíhíí bighą, áí kíhíí nohwíí daanołłíí.

18 Nnee doo la' ích'í' nach'aa da le'. Nohwitahyú nnee la' ni'gospdzán bigoya' ye'at'éé ngolníí lẹk'eyúgo, áí doo nt'é yígótsiníí k'ehgo ádódle', áík'ehgo goyąą hileeh.

19 Díí ni'gospdzán biká' igoya'íí Bik'ehgo'ihí'nań bich'í'yúgo déba'odlohé at'éé: bek'e'eshchiiníí gáníí, Nnee daagondzaą daanziníí nadaach'aago nadaagołchi'íí bee Bik'ehgo'ihí'nań daabiljizh.

20 La'íí gánádi'nii, NohweBik'ehń nnee

daagondzaꝯ daanzinií binatsekeesí yígólsj, doo nt'é bee alne' dago.

²¹ Ái bigha nnee doo la' bada'okíi da le': dawahá nohwíyéhi ádaat'ee;

²² Paul, dagohíi Apollos, Cephas, dagohíi ni'godzáń, ihi'naahíi, dagohíi da'itsaahíi, dawahá k'adíi daagolíni, dagohíi dawahá begonáhi, dawa nohwíyéhi ádaat'ee.

²³ Áídá' Christ bíyéé daanołłj; Christ-híi Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé nłłj.

4

¹ Christ yánada'iziidíi la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí doo bígózi da n'íi nłt'éégo daineł'łjgo yaa nadaagolni'íi daandłłjgo nohwaa nats'íikees le'.

² Áík'ehgo nnee nada'iziidíi binant'a' da'ábıłniiyú ánát'ıłłgo goz'ąą.

³ Nohwíi shaa yádaakti'yúgo, la'íi nnee aayánáltihíi shaa yałti' ndi, doo shıł hago'at'éé da; shíi ndi doo ídaayashti' da.

⁴ Dénchq'égo asdzaahíi doo bígonsj da, ndi ái bigha nłt'éégo shich'ı' ch'ígowáh doo dishni da: áídá' nohweBik'ehń zhá shaa yałti'.

⁵ Ái bigha doo hwahá biká' ngowáh dadá' doo aayádaakti' da, nohweBik'ehń nádzáágo zhá, án dawahá godıłhiłi biyi' nanł'ı' n'íi got'ıłłzhi' ch'ı'nah áidoliıł, la'íi nnee bijíi yune' yaa natsídaakesíi ch'ı'nah áidoliıł: áík'ehgo nnee daant'ıłłgee nłt'éégo ánadaat'ıłł lék'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań, Nłt'éégo ánadaaht'ıłł ni', daabiłni doleel.

6 Shik'íyú, shíí hik'e Apollos bilgo nohwe'ídaagono'aaah doleelgo nohwich'í' ádaayásiilti'; bek'e'eshchiiníí ánííhíí bitisgo nnee doo baa natsídaahkees da doleelgo, la'íí nohwíí nnee doo da'á'á bee ídaada'ohdlíídá' la'ihíí nohwił daanchq' da doleelgo.

7 Hagot'éego láá lahgo ánt'éégo sínlii? Nt'é láá níyéhi doo naa hi'né'hi da lán? Naa hi'né' lək'eyúgo, nt'é bigha ída'óndlii? Doo naa hi'né'hí k'ehgo láá ánt'ee.

8 İlk'idá' dawahá daanohwíyéé ya', ilk'idá' hadaanolzdil ya', nant'án k'ehgo nadaanoht'aa, daanohwídih ndi: nadaanoht'aaahí dázhó hásh't'íí, néé áldó' nohwił nadaant'aa doleelhií bigha.

9 Néé, Jesus binal'a'á daandliiníí, Bik'ehgo'ihí'nań iké'yú ch'ínohwińil shi nsj, nnee natseedgo bándagost'aahíí k'ehgo: ni'goszán biká' daagolíníí, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí, la'íí nnee dawa daanohwineł'íigo ádaanohwi'deszaa.

10 Néé Christ bigha nnee déba'odlohé daandlii, nohwiíí Christ binkááyú daagondzaą daanohsi; néé doo daanłzil dahíí k'ehgo nohwaa nats'ikees, nohwiíí nadaanlwod daanohsi; nohwíí nnee daanohwidnłsj, néehíí daanohwich'ich'olaa.

11 Díí jii t'ah shiná' la'íí dibá' daandlii, nohwiidiyagé ádaadih, da'adzaayú nanohwida'dindzil, nohwigowa ádaagodihgo da'ílii nahiikai;

12 Danéé nohwigan bee nada'idziid: daanohwoch'iid lək'eyúgo bá da'ohiikaąh; nohwiniidaagonłsj ndi bich'í' dahdaanldqh:

13 Nchq'go nohwaa yádaakti'íí biyaa gozhóq

doleekí bá hádaaahiit'íj: ni'goszdzán biká' dawahá nchq'i ch'í'ídeehíí daandlǐhíí k'ehgo nohwaa nats'íikees, díí jǐí ndi nohwil ch'ídaagosdínihíí k'ehgo nohwaa nats'íikees.

14 Díí doo bik'ee ídaayádaanohdzǐhíí bighǎ nohwich'ǐ' k'e'eshchii da, áídá' shichǎgháshé shil daanzhooníí daanohǐigo nohwil ch'ídaagonsh'aahíí bighǎ ádaanohwǐdishnii.

15 Christ bá nohwil ch'ídaago'aahíí gonenan doo náhóltag dayú gólǐíshǎ' ndi nohwitaahíí daǎ'a: Christ Jesus baa yati' baa gozhóni baa nohwil nagoshni'go nohwitaa sílǐí.

16 Áí bighǎ nádaanohwoshkáǎh, shedaal'ǐí le'.

17 Áí bighǎ Timotheus, nohweBik'ehń biláhyú shizhaazhé shil nzhqogo ba'oshǐhi, nohwich'ǐ' ol'a', Christ biláhyú shi'at'e'íí bínadaagonolǐigo áidoliil, dáhot'éhé ha'ánázéhyú be'ǐlch'ígosh'aahíí k'ehgo.

18 Doo nohwaa higháh da daanzǐhíí bighǎ ǎ' ídaada'odlíí.

19 Ndi dét'ǐhégo nohwaa nsháh doleel, nohwe-Bik'ehń hát'ǐíyúgo, áík'ehgo áí nnee ídaada'odlíhíí doo biyati' zhǎ bígonsǐh da, ndi binawod golǐíyúgo bígonsǐh.

20 Bik'ehgo'íhi'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo dáyati' zhǎ yee ch'í'nah hit'ǐí da, binawodíí yee ch'í'nah hit'ǐí.

21 Hadíhíí be'ánsht'eego hádaaht'ǐí? Gish be'idiltǐshé hishtǐlgo nohwaa nsháh née, dagohíí shil daanohshqogo doo hashishkee dago nohwaa nsháh née?

5

1 NohwitaHyú nant'í' na'ildeehíí be'ádaanoht'eego nohwaa ch'inii, agat'éégo nant'í' na'ildeehíí nnee Bik'ehgo'ihinań doo daayokaqah dahíí bitahyú ndi doo hak'e begoz'aq da, kotaa bi'aahíí ko'aago.

2 Dázho' ídaadołkaqah laq, baa daahchag le'at'éhi, díí ye'ánat'ijhíí nohwitaHdí' ch'ilt'é' doleel ni'.

3 Doo nohwitaHyú nashaa da ndi dashiini' zhá bee nohwitaHyú nshlii, áík'ehgo shinaál ánágot'ijhíí k'ehgo ilk'idá' díí nnee ánát'ijdíí baa yásilti',

4 Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi'íí bee íla'ádaanoht'eeyú, doo shinaál da ndi shiini' bee shinaálhíí k'ehgo, Jesus Christ nohweBik'ehń binawod nohwil nliigo,

5 Nnee ágádzaahíí Satan baa daadinoh'aah, bits'í biní'diníh doleehíí bigha, áík'ehgo biyi'siziinií hasdagháh doleel, Jesus nohweBik'ehń nadáhíí bi-jii.

6 Ídaada'ohdlíihíí doo nzhog da. Ya' bán benilzoolé da'ayáhágo ik'áán nást'óodíí dahot'éhé daabíndilsołíshq' doo bídaagonołsi da née?

7 Nchog'go ánádaaht'ijhíí nohwitaHyú begoz'aaníí bán benilzoolé doo ánídá' n'íí yó'odaahné'híí k'ehgo yó'odaagodoh'aah, áík'ehgo ánídégo ná'ist'oodhíí k'ehgo daaleeh, bán benilzoolé da'ádihgo bán alzaahíí k'a'ádaanoht'ee doleel. Bitis-hagowáh n'íí bee bínadaahiilniihgo dibelii bizhaazhé zesdijhíí k'ehgo Christ nohwá zesdij lək'e:

8 Áík'ehgo halaq, lenágodáhgo náda'idijhíí

da'áik'ehgo begoz'aa le', bán benilzoolé doo ánídá' be'alzaahí doo daahiidaa dago, dagohí bán benilzoolí k'ehgo natsekees o'ni'híi lá'íi nch'ogo ágot'eehíi bíl alzaahí doo daahiidaa dago; áidá' bán benilzoolé dá'ádihgo bán alzaahí nádaahiidjih le', ái bánhíi nkt'éégo lá'íi da'aniigo natsíts'ikeesi golzeego ágot'ínihi.

⁹ Nant'í' nakaihí doo bíl nahkai da, nohwídishniigo nohwich'í' k'e'eshíichíi ni':

¹⁰ Áidá' nant'í' nakaihí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'iiníi, daan'íihíi, dagohí k'e'eshchín daayokaaahí doo ínashood daanlii dahíi doo ádáldishnii da; ái ádáldishnii lék'eyúgo, ni'godzán bits'á' nohkáhyúgo zhá doo bíl nahkai da doleel ni'.

¹¹ Áidá' gánohwídishniigo nohwich'í' k'e'eshchii, Nnee lá' ínashood daayílniihíi nant'í' naghaa lék'eyúgo, dagohí dawahá dayúwehégo ídáhát'íiníi, k'e'eshchín yokaaahí, yati' ye'okáahí, da'idlaa nt'éehíi, dagohí aháda'i'niikíi nlii lék'eyúgo, doo bíl nahkai da; ágádaat'eehíi doo bíl daohsaá da.

¹² Hant'é nashinkt'ogo yánáltihíi ádish'íigo doo ínashood daanlii dahíi baa yashti' doleel? Ínashood daanliiníi zhá baa yádaakti'go goz'aa.

¹³ Doo ínashood daanlii dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ zhá yánáltihíi nliigo yaa yádaakti'. Áik'ehgo nnee nch'ogo ánát'íihíi nohwits'á' nokteeh.

6

¹ Nohwíi lá' dahagot'éégo ílch'í' gosol'aa lék'eyúgo, doo ídaa yágósi dago doo ínashood

daanlii dahíí binadzahgee łaa yałti' née, ínashood daanliiníí binadzahgee zhá łaa yałti' le'at'ehi?

² Ínashood daanliiníí dahagee ni'gosdzán biká' nnee yaa yádaakti' doleekíí doo bídaagonołsi da née? Ni'gosdzán biká' nnee baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'aądá', da'ayáhágo goz'ánihií baa yádaakti'go doo bik'eh shohjeed da ya'?

³ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíni baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'aaníí doo bídaagonołsi da gá? Ái ndi baa yádaahiilti'dá' ni'gosdzán biká' zhinéégo ágot'eehií nłt'éégo baa yádaahiilti' go'íí.

⁴ Díí ni'gosdzán biká' zhinéégo dant'éhé bighą łaa yádaakti' lek'eyúgo, nnee ínashood daanlíni doo daidnłsi dahíí yaa yádaakti'go hanádaahnił née?

⁵ Díí bik'ee ídaa yádaanołdzigo ánohwishłe'go ánohwildishni. Ya' nnee góyááníí nohwitahyú doo ła' da née? Doo ła' bik'isyú hł dahnagos'aągee yaa yałti' doleekíí yik'eh sitií da née?

⁶ Áídá' nnee ła' bik'isn biłgo łaa yałti'go, aayánáltihíí doo ínashood daanlii dahíí binadzahgee łaa yałti'.

⁷ Áík'ehgo nohwitahyú dázhó dégochọ'go goz'aą, aayánáltihíí binadzahgee łaa yádaakti'híí bighą. Áídá' nt'é bighą doo ch'ík'eh ánánohwik'íił da? Nt'é bighą doo ch'ík'eh nohwich'í' nadaach'aa da?

⁸ Áídá' nda'oksih, Christ biláhyú nohwik'isyú ndi doo bik'ehyú ádaał'íi da, bich'í' nadaach'aa.

⁹ Doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyéé daaleeh dago doo bídaagonołsi da gá? Nohwich'í' na'doch'aa hela': iké' na'idaahíí, k'e'eshchín daayokaąhíí,

nant'ì' nakaihíí, n̄nee daanliiníí n̄nee yilgo doo bik'ehyú ádaat'ìí dahíí,

10 Da'n'ìíhíí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'iiníí, da'idlaḡ nt'ééhíí, yati' yeda'okáakíí, la'íí ahada'i'ñiikíí, díí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyée daaleeh da.

11 Nohwíí la' ágádaanoht'ee ni': áídá' Jesus no-hweBik'ehñ bizhi' bee la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ daaho-hiikaḡhíí biSpirit biláhyú taadaanohwi'desgiz, bá hadaanohwi'deszaa, la'íí dá bik'ehyú ádaanoht'ee daanoht'ee doo'niid.

12 Dawahá shá bił ch'í'otaḡ ndi doo dawa bee shich'ogo'ñii da: dawahá shá bił ch'í'otaḡ ndi doo la' ích'ì' shiltsood da áshi'dilne' da.

13 Hidán nohwibid bá át'éé, la'íí nohwibid hidán bá át'éé: ndi Bik'ehgo'ihí'nañ da'ála doo nt'é dago áiléh doleel. Nohwits'ihíí doo nant'ì' na'idahíí bá át'éé da, ndi nohweBik'ehñ bá át'éé, la'íí nohweBik'ehñ binawodíí nohwits'í bá át'éé.

14 Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ naahi'na'go áyíílaa, néé ałdó' binawod bee naadaahihii'nahgo ádaanoht'ee.

15 Ya' nohwits'í Christ bił dała'á daanliḡgo at'ééhíí doo bídaagonoḡ da gá? Áík'ehgo ya' Christ bił dała'á nliiníí isdzán nant'ì' nagháhi bił dała'á ádíshdléh néé? Dah, da'anii doo ágát'éé da doleel.

16 Ya' n̄nee la' isdzán nant'ì' nagháhi ya' ádidilt'ḡgo isdzánhíí bił bits'í dała'á nadleehíí doo bídaagonoḡ da gá? Gán'ḡgo dahgoz'ḡḡ, Nakihíí bits'í dała'á nádodleel.

17 Áídá' hadín nohweBik'ehñ ya' ádidilt'ḡhíí spirit dała'á át'éé.

18 Nant'ì' na'idahíí bits'á' nadohkeeh. Nnee ni'ihksiih ła'ihíí doo bits'í yee ni'ihksiih da; áídá' dahadín nant'ì' nagmaahíí bits'í yee ni'ihksiih.

19 Ya' nohwits'íhíí Holy Spirit nohwiyi' golííníí bikìh biyi' daach'okąąhíí ádaat'eehíí doo bídaagonoŝi da gá? Nohwits'íhíí Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa yiné'ihí at'éé, doo daanoht'ee da go'íí.

20 Łán izliigo nadaanoht'ee: áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'ééhíí ch'í'nah ádaanoŝi, nohwits'íhíí ła'íí nohwiyi'siziiníí bee, áí Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé.

7

1 Baa shich'ì' k'eda'shołchij n'íí bee nohwich'ì' k'e'ná'ishchii: Nnee doo nannee dayúgo bá nł'éé.

2 Áídá' dánko nant'ì' nakáhíí bighą nnee dała'á daantíígee dabíí bi'aa golíí le', ła'íí isdzáné dała'á daantíígee dabíí bika' golíí le'.

3 Isdzán bika' yił nteesh hat'ííyúgo nneehíí doo dah nii da le': ła'íí nnee ałdó' da'áík'ehgo bi'aa áidolił.

4 Isdzán doo dabíí bik'ehgo ánát'ijł da le', ndi bika' bik'ehgo: nnee ałdó' da'áík'ehgo doo dabíí bik'ehgo ánát'ijł da le', ndi bi'aa bik'ehgo.

5 Doo iłch'ì' a'nohchì' da, dahagee dáshiná' ohkąągeeyúgo zhą daazhógo ngonoh'aah; áí bikédí'go łaa naht'aash, doo ágáhoht'ijł dayúgo dánko nohwits'í yiká hát'ííníí doo bidag ánoht'ee da doleelhíí bighą Satan nanohwíntaah doleel.

6 Díí nohwil ch'ínsh'aahíí bighą nohwich'ì' yashti', doo bee nohwá ngonsh'aahgo da.

7 Shíí ánsht'eehíí k'ehgo n̄nee dawa áldó' ádaat'eego hasht'íí. Áídá' n̄nee dała'á ntíígee bi'at'e'ihíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' begoz'ąą, ła' nadaaneedá' ła'ihíí doo nadaanee dago.

8 Áík'ehgo doo nadaanee dahíí ła'íí isdzáné itsaa daanliiníí gádaabildish̄nii, Shíí k'ehgo doo nadaah̄nee da ndizh̄qo.

9 Áídá' na'i'neehíí bich'ì' doo ích'idildìh dayúgo, ch'ík'eh nadaach'inéh ndizh̄qo: nach'in̄eehíí shich'ì'yúgo doo nt'éeé da ndi na'i'neehíí bidáhzhì' ch'ilíyyúgo dánko nant'ì' ch'idigháhíí itisgo doo nzh̄qo da.

10 Áídá' nadaaneehíí gádaaldish̄nii, doo shíí da, nohweBik'ehń gáyil̄nii, Isdzán biką' yil̄ ilk'ínát'aash hela'.

11 Áídá' yil̄ ilk'ínát'aazh lək'eyúgo, daazhógo naghaa le', dagohíí biką' yaa nánódáh: ła'íí n̄nee bi'aa yil̄ ilk'ínát'aash hela'.

12 Ła'ihíí shíí gádaaldish̄nii, nohweBik'ehń doo gáníí da, Ła' n̄nee Christ biláhyú nohwik'isn, bi'aa doo da'odląą da ndi, biką' odláni yil̄ golíígo bil̄ dábik'ehyúgo, yó'ayólt'e' hela'.

13 Ła'íí isdzán odláni biką' doo odląą da ndi yil̄ golíígo bil̄ dábik'ehyúgo yó'ayólt'e' hela'.

14 N̄nee doo odląą dahíí bi'aa bi'odlą'híí bighą Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'go hakodil̄ne'íí bee bich'ì' goz'ąą, ła'íí isdzán doo odląą dahíí biką' bi'odlą'híí bighą Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'go hakodil̄ne'íí bee bich'ì' goz'ąą áldó': áík'ehgo nohwichągháshé da'ch'odląązhì' bil̄ da'otag doleel̄, doo ágát'éeé da lək'eyúgo doo da'ch'odląązhì' bil̄ da'otag da doleel̄ ni'.

15 Ła' doo odląą dahíí nádilwod lẹk'eyúgo ch'ík'eh nádilgheed. Christ biláhyú nohwik'isn dagohíí no-hwilah, bi'aa dagohíí bika' bits'á' nyááyúgo doo daabihest'ọọ da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, Nkego-hen'áągo nahkai, daanohwińii.

16 Isdzán, ínashood ńlíni, díí baa natsínkees, ninkááyú nika' dánko hasdábi'didołteel. Nńee, ínashood ńlíni, díí baa natsínkees, ninkááyú ni'aa dánko hasdábi'didołteel.

17 Nńee daantúígee Bik'ehgo'ihí'nań baa daagodez'ąąhíí k'ehgo hikaah le', nohweBik'ehń bich'į' áńńiidíí k'ehgo yikísk'eh hikaah le'. Ádishńiigo ínashood ha'ánátséh nagoznílí dawa baa goni'áą.

18 Nńee ła' Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' áńńiidá' ilk'idá' círcumcise ábi'delzaa lá née? Áí shidíí doo k'ena'óshdéh nzi da le'. Nńee ła' Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' áńńiidá' doo círcumcise ábi'delzaa da lá née? Áń círcumcise ábi'dolńe' hela'.

19 Círcumcise áko'delzaahíí dagohíí doo círcumcise áko'delzaa dahíí doo hago'at'ée da, Bik'ehgo'ihí'nań yengon'ááníí bikísk'eh ách'ít'éeýúgo zhá ílłí.

20 Nńee daantúígee Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' áńńiidá' nt'é binasdziid lán shį n'íí dayúweh nayik'í'iziid le'.

21 Ya' nich'į' áńńiidá' isnáh ńlíni lą née? Áí doo nił hago'at'ée da le': ndi ná ch'í'otąą lẹk'eyúgo ch'ínáńdáh.

22 Dahadín nohweBik'ehń bich'į' áńńiidá' isnáh nłį ndi, nohweBik'ehń binadzahgee doo isnáh nłini at'ée da: áídá' dahadín bich'į' áńńiidá' doo isnáh nłį da ndi, Christ bi'isna' silį.

23 Łán izliigo nadaanohwi'deheznihi ádaanoht'ee; nnee zhá bi'isna' nádaahdleeh hela'.

24 Shik'íiyú, nohwich'í' ánniidá' daanohtijgee hagot'éégo nohwich'í' goz'ąą lęk'eyúgo, da'ágádaanoht'eego Bik'ehgo'ihinań bił daanohtij le'.

25 K'adíi ch'ikíi doo hwahá nnéh dahíi baa yashti', doo nohweBik'ehń yegos'aaníi bee da, ndi nohweBik'ehń biłgoch'oba'íi shaa yiné'go shada'okíigo áshílaahíi bighą bee yashti'.

26 Nagont'ogíi bengonyááhíi bighą dahadíi da'at'ééhíi k'ehgo nagmaago bá nzhọọ shi nsí.

27 Ya' nannee née? Hagot'éégoşą' bił k'ínasht'aazh doo nńzi da. Ya' doo nannee da née? Doo isdzán biká dín'ij da le'.

28 Áidá' nńnaayúgo, doo isínłsii da; ła'íi na'ilíhn nńáayúgo doo isiih da. Áidá' hadíi hł nnádaasaaníi ni'goszán biká' nagont'ogíi bee bich'í' nagoz'ąą doleek: ái bits'ą'zhí' daanohwoshtą' hasht'íi.

29 Shik'íiyú, goldohgo nohwá ngont'aaníi hilee-hgo ayáhągo godziih, nohwłdishniigo ádishni: áik'ehgo kodí' godezt'i'go hadíi bi'aa daagolíníi, bi'aa doo daagolíi dahíi k'ehgo ádaat'ee le', bi'aa doo nohweBik'ehń bitisgo yaa natsídaakes dago;

30 Hadíi daachagíi doo daachag dahíi k'ehgo ádaat'ee le', nt'é bighą daachagíi doo itisgo yaa natsídaakes dago; hadíi bił daagozhóóníi doo bił daagozhóọ dahíi k'ehgo ádaat'ee le'; hadíi nada'ihnihi doo nt'é daabíyééhíi k'ehgo ádaat'ee le'.

31 Ła'íi hadíi ni'goszán biká' ágot'eehíi nabik'íiziidíi, doo ái zhá nabik'íiziidhíi k'ehgo ádaat'ee da le', díi ni'goszán biká' benagowaahíi

bech'ígowáhi at'ééhíí bighą.

³² Doo nohwiini' łąą dago nohwá hásh't'íí. Hadín doo nanee dahíí nohweBik'ehń bich'í' zhinéégo ágot'eehíí zhą yaa natsekeesgo, nohweBik'ehń hagog'éeego yil goyilshóogo áile'íí yaa natsekees:

³³ Áídá' nnee naneehíí ni'godzán bich'í' zhinéégo ágot'eehíí zhą yaa natsekees, hagog'éeego bi'aa yil goyilshóogo áile'go yaa natsekees.

³⁴ Isdzán naneehíí hik'e isdzán doo nanee dahíí bilgo doo łąt'ee da. Isdzán doo nanee dahíí nohweBik'ehń bich'í' zhinéégo ágot'eehíí yaa natsekees, hagog'éeego bits'í hik'e biyi'siziinií godilzihgo at'éégo áyilsi doleelgo: áídá' isdzán naneehíí ni'godzán bich'í' zhinéégo ágot'eehíí yaa natsekees, hagog'éeego bika' yil goyilshóogo áile'íí yaa natsekees.

³⁵ Díí daanohwíí nohwá nzhoggo yashti'; doo nohwishjizhgo da, ndi nohwá nł'ééhíí bighą, doo nakigo nohwiini'go da nohweBik'ehń bá nada'ohsiidhíí bighą.

³⁶ Nnee łą' bitsi' doo nniinéh hát'íí dahíí bighą, doo sitsi' bich'í' nł'éégo ánsht'ee da, nzi lek'eyúgo, łą'íí na'ilíhn bayánzhí' dahiyaayúgo, łą'íí na'i'neehíí bá nł'éé nziyúgo, áí doo hagog'at'éé da, doo nchoggo ánát'íil da, ch'ík'eh nniinéh ndi nzhog.

³⁷ Áídá' nnee łą' nłdzilgo tsídezkeezgo, łą'íí doo nt'é daabini'ąayúgo, dabíí hát'íínií yitis nliigo, bitsi' doo nniinéh dago biini' łąyiláa lek'eyúgo nł'éégo adzaahi at'éé.

³⁸ Áík'ehgo nnee bitsi' łą' nnee yaa yinktíyúgo nł'éégo adzaa; áídá' doo łą' nnee yaa yinktíí dayúgo itisgo nł'éégo adzaa.

39 Isdzán biką́' danihi'náázhi' begoz'aaníí bee líbi'deztl'q̄q̄, ndi biką́' daztsą̄yúgo daazhógo naghaa, dabíí hát'íiníí yíl niinéh doleel; nohweBik'ehń bił dábik'ehyúgo zhá.

40 Ndi itsaa nliiníí doo nnaná'náá dayúgo zhá bił gozhóq̄ shì nsj: Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit áík'ehgo nashítsiyilkees shì nsj.

8

1 K'e'eshchín daach'oką̄ą̄hgo hidán baa hi'niil n'íí baa yashti': daanohwigha hidán doo godiyih dago bídaagonlzi. Ndi shí itisgo gonsą̄ ch'inziyúgo itisgo da'ích'ídolteel, áídá' ilgoch'oba'íí ínashood nłdzilgo ábile'.

2 Dahadín shí itisgo gonsą̄ ch'inziníí, bígoch'įłsi le'at'éhi doo ła' bígoch'įłsi da.

3 Áídá' dahadín Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhq̄yúgo, án Bik'ehgo'ihí'nań bígólzi.

4 Áík'ehgo k'e'eshchín daach'oką̄ą̄hgo hidán baa hi'niil n'íí daach'iyą̄ą̄híí baa yashti', k'e'eshchín doo da'anii hińaa dago bídaagonlzi, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań dała'á zhá gólíiníí aldo' bídaagonlzi.

5 Yaakáyú ła'íí ni'gosdzán biká'yú dant'éhéta daach'oką̄ą̄híí, gods daaholzéhi, łáą́ ndi, (bich'į' daach'oką̄ą̄híí łáą́go, ła'íí nadaant'án łáą́go daagoljí ndi,)

6 Néé Bik'ehgo'ihí'nań dała'á nohwá góljí, nohwiTaa, án bits'ą́'dí' dawa daagoljí, ła'íí án bá daahin'naa; ła'íí nohweBik'ehń dała'á góljí, Jesus Christ, án binkááyú dawa daagoljí, ła'íí án binkááyú daahin'naa.

7 Da'ágát'éé ndi ínashood doo dawa áí yídaagołsı da: áídá' kú begonyaazhı' ła' k'e'eshchín zhá daach'okaqahı́ yídaagołsı ni'; áí hidán godiyıhgo at'éé daanzıgo hidán k'e'eshchín daach'okaqahgo baa hi'niıl n'ı́ı daayiıaayúgo, yunáasyú itisgo doo daanłdzil nazıı da daaleeh.

8 Doo hidán Bik'ehgo'ihı'nań bit'ahgo nohwinonı́ı at'éé da: daahiıdaayúgo doo áí bigha Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee itisgo daanjoo da, dagohı́ı doo daahiıdaa dayúgo doo áí bigha Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee itisgo daanchı' da.

9 Áídá' ıdaa daagonohdzaa, nohwi'odla' daanłdzilhı́ı bigha hidán k'e'eshchín baa hi'niıl n'ı́ı daahohyaayúgo, dánko nnee bi'odla' doo daanłdzil dahı́ı ła' nageehgo ádaahle'.

10 Ni, hidán doo godiyıhgo at'éé da bıgonłsıni, k'e'eshchín náda'okaqahé yune' nnaago nnee ła', bi'odla' doo nłdzil dahı́ı no'ıııyúgo, dánko doo hago'at'éé łaq nııgo bıı ałdó' yııaą doleek;

11 Áık'ehgo shı itisgo gonsaa nńzıhı́ı bik'izhı' áı nnee bi'odla' doo nłdzil dahı́ı dánko ch'a'otlızh, án Christ biláhyú nik'isnhi, Christ bá daztsáni.

12 Nohwik'isn bi'odla' doo nłdzil dago doo bik'ehyú ágot'eehı́ı dábik'ehyú at'éé nııgo ádaabinolııgo bich'ı' nchı'go ánadaaht'ıııgo Christ bich'ı' nchı'go ánadaaht'ııı hılee.

13 Áık'ehgo hidán hishaqahı́ı bigha shik'isn nanago'yúgo, dännágódzáazhı' doo itsı' náoshdaa at'éé da, shik'isn doo nanashgéeh hasht'ııı dahı́ı bigha.

9

1 Ya' doo Christ binal'a'á itah nshłıı da gá? Ya' doo dawahá shá bıl ch'ı'otąą da gá? Ya' doo Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú shinasdziid daanohłıı da gá?

2 Ła' bich'ı' doo Christ binal'a'á nshłıı dayúgo, nohwıı nohwich'ı' áı nshłıı go'ıı: nohweBik'ehń biyati' bee nohwich'ı' yashti' n'ıı biláhyú hasdánohwido'ńilhıı bighą Christ binal'a'á nshłııgo shıgózı.

3 Díı bee ádayáshti', hadın nashıdııkidyúgo:

4 Ya' néé Christ binal'a'á daandliinıı da'ııdaągo doo nohwá goz'ąą da gá?

5 Ya' isdzán ínashood daanlıni bıl ndaan'nehgo bıl nahiikaigo doo nohwá goz'ąą da gá, ła' nadaal'a'ıhıı, nohweBik'ehń bik'ısyú, hik'e Céphas ádaadzaahıı k'ehgo?

6 Ła'ıı ya' shıı hik'e Barnabas zhá behihi'naahıı bighą doo na'ıdziid da ndi doo hago'at'ée dago nohwá goz'ąą gá?

7 Hadın dabıı na'izńilgoshą' silááda nlıı? Hadın dahts'aa k'eidnłáago binest'ą'ıı doo yiyąą dashą'? Hadın dibehlıı yınádez'ıinıı bibe' doo yıdlá dashą'?

8 Ya' dashıı zhá ádishńıı gá? Bik'ehgo'ıhi'nań yegos'aanıı alđó' anıı go'ıı.

9 Bik'ehgo'ıhi'nań yegos'aanıı Moses binkááyú nohwich'ı' alzaahıı gánııgo bek'e'eshchıı, Ich'ıhgee magashi t'oh naghái ny'ıl'eesıı doo bizé' na'ıkt'éh da, ńıı. Ya' díı dá magashi zhá yaa natsekeesgo anıı née?

10 Dagohıı néé nohwaa natsekeesgo anıı née? Da'anıı nohwá bek'e'eshchıı: nńee nágodzıızıı

nest'án nyohohígo nágodzjiz, la'íi ilch'ihíi aldó' t'oh naghái nyohohígo at'íi.

11 Áík'ehgo nohwitahyú Holy Spirit bits'á'dí' nht'éehíi bee nohwil ch'ídaagosiit'ąądá', ni'godzán biká' nandeehíi nohwaa daanojnë'yúgo, ya' nohwil dík'eh ádaagot'ee née?

12 Ła' nnee dant'éhéta bídaandihíi nohwaa daanojnë' daanoħwihniigo bá goz'ąayúgo, ya' néehíi doo ágádaan'niigo nohwá goz'ąą da gá? Da'ágát'éé ndi doo hak'i ída'ónkeed da ni', Christ baa yati' baa gozhóni bidáhgee doo nadaagonł'og da doleehíi bigħą dawahá bidag ádaant'ee.

13 Kih biyi' da'ch'okaąhíi biyi' dilzihgo ádaagot'eehíi nayik'ída'iziidíi hidán Bik'ehgo'ihí'nań baa hi'niikíi łahzhí' daayiyąąhíi ya' doo bídaagonokı da née? Ła'íi dawahá beda'okaąhíi biká' dahi'niilgee nada'iziidíi hidán Bik'ehgo'ihí'nań áígee baa hi'niikíi łahzhí' daayiyąą aldó'.

14 Áík'ehgo hadín yati' baa gozhóni yaa nadaagolni'íi da'ái yits'á'dí' yedaahinaago nohweBik'ehń bándaaagoz'ąą.

15 Shíi aldó' díi bee shá goz'ąą ndi doo hak'i be'asdzaa da: k'adíi doo ágádaashohle' dishniigo nohwich'ı' k'e'eshchii da: doo shich'ı' nahi'niilgo da yati' baa gozhóni baa yashti'go be'ánsht'eehíi shits'á' náidoné' át'éé da, dahyúgohíi shina' shizes-hij ndi nzhqo.

16 Yati' baa gozhóni baa nagoshni' ndi doo ái bigħą ída'oshdlíi da: ái na'idziidíi shaa det'ąąhíi bigħą dáshini'ąayú áshléhgo, yati' baa gozhóni doo baa nagoshni' dayúgo goyéehíi bee shich'ı' goz'ąą!

17 Díí na'idziidíí dashíí hásh't'íígo ánásh't'ííyúgo, bigha shich'í' nahi'níí: áídá' dashíí doo hasht'íí da ndi ashle'yúgo, díí na'idziidíí shaa det'aqahíí bigha ashle'.

18 Nt'é shich'í' nahi'níí áídá'? Díínko, Christ baa yati' baa gozhóni baa nagoshni'dá' doo áí bigha nahi'níí da, áík'ehgo yati' baa gozhóni yaa yahti'íí nshíígo, áí bigha shich'í' nahi'níígo shá begoz'aqá ndi doo be'ánash't'íí da.

19 Nnee doo la' binal'a'á nshíí da ndi, nnee dawa binal'a'á nshíígo ádeshdlaa, nnee láágo Christ bich'í'go honshbííhíí bigha.

20 Jews daanliiníí bich'í' Jew nneehíí k'ehgo ádeshdlaa, Jews daanlíni Christ bich'í'go honshbííhíí bigha; Jews bich'í' begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eehíí k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eehíí Christ bich'í'go honshbííhíí bigha;

21 Jews bich'í' begoz'aaníí doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníí doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí Christ bich'í'go honshbííhíí bigha, (Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí doo bikísk'eh ánsht'ee da doo dishníi da, ndi Christ yegos'aaníí be'ánsht'ee.)

22 Doo daanldzil dahíí bich'í' doo ndzil dahíí k'ehgo ádeshdlaa, doo daanldzil dahíí Christ bich'í'go honshbííhíí bigha: nnee dawa bich'í' dabíí k'ehgo á'denszi ní', dahagot'éégo la' hasdakáh doleełhíí bigha.

23 Áík'ehgo be'ánash't'íí, yati' baa gozhónihíí bigha, áí bits'á'dí' shíí ałdó' nohwíłgo itah shiyaa gozhóq doleełhíí bigha.

24 Iłhanách'idikahgee dawa hadíí iłhandeskaihíí dała'á aadilwodíí gonłnéé goz'aqahíí doo

bídaagonoŋsi da née? Áík'ehgo daagonoŋneehíí bigha nádohkeeh.

²⁵ Itah nagolzéhíí dawahá bee ídaagodzaa, ch'ah hobííhíí daayoŋbííhíí bigha. Áí ch'ah hobííhíí da'as'ah hichoq̄hi ndi ágádaat'ííh; áídá' néehíí doo hichoq̄hi daahonlbííhíí bigha ádaahiit'ííh.

²⁶ Áík'ehgo hayú na'idzogíí doo bígonsi dahíí k'ehgo doo hishwoŋ da; na'ínŋts'iníí da'adzaayú díŋts'íhíí k'ehgo doo dists'íh da:

²⁷ Áídá' shits'í hát'ííníí dawa baa gonsaa, na'ínŋts'íhíí k'ehgo shits'í ts'iyaa bíŋ onasts'í beshik'ehíí bigha: doo ágásht'ííŋ dayúgo yati' baa gozhóni baa yásíŋtihíí bikédí'go dánko shíí ndi ch'ínáshi'díŋt'e'.

10

¹ Shik'ííyú, díí bídaagonoŋsi hasht'íí, daanohwitaa n'íí dawa yaak'os yit'ááh naŋseel lék'e, ła'íí túnteel yiyi' ch'ínáŋsáá lék'e;

² Ła'íí dawa yaak'os yit'ááh ła'íí túnteel yiyi' ch'ínáŋsáágee baptize ádaako'deszaahíí k'ehgo bi-nant'a', Moses holzéhi, yíŋgo daŋa'á daazlíj;

³ Ła'íí dawa yaaká'dí' hidánéhi daayiyaa lék'e;

⁴ Ła'íí dawa tsee biyi'dí' tú hálíni daayidŋaa lék'e; Bik'ehgo'ihí'nań áí túhíí tsee biyi'dí' hálíígo áyíílaa, Christ áí tseehíí k'ehgo at'éé: Christ áí nneehíí dá'aanákahyú yíŋ daanlíj lék'e.

⁵ Áídá' łańi Bik'ehgo'ihí'nań doo yíŋ daagoyíŋshóq̄ da lék'e: áík'ehgo da'igolííyú neznaago ádaabi'deszaa.

⁶ Díí ánágot'ííŋ n'íí yee nohwíŋ ch'ígó'aahíí bigha ánágot'ííŋ lék'e: áí nnee nchq̄'go ágot'eehíí hádaat'íí

lɛk'ehíí k'ehgo doo hádaahiit'íí da doleelíí bighá.

⁷ Áí ła' k'e'eshchín daayokaąah lɛk'ehíí k'ehgo doo ádaanoht'ee da le'; bek'e'eshchiiníí gánííhíí k'ehgo, Nnee dah dinezbihgo da'iyąą, ła'íí da'idląą, áídí' náádikaahgo gotaał lɛk'e.

⁸ Ła' nant'í' nakai lɛk'ehíí k'ehgo halaąą doo ágádaant'ee da le', nadiin taadn doo náhóltagyú hilt'eego dała'á jii neznaa lɛk'e.

⁹ Ła' Bik'ehgo'ihí'nań nayídaantaah lɛk'ehíí k'ehgo halaąą néé doo Christ nabídaantaah da le', ágádaasdzaahíí bighá ch'osh bik'asda' daagolíni nadaabistseed.

¹⁰ Ła' Bik'ehgo'ihí'nań yaa daanet'ííhíí k'ehgo doo ádaanoht'ee da le', ágádaasdzaahíí na'altseedíí nadaabistseed.

¹¹ Áí yee nohwıl ch'ídaago'aahíí bighá bich'í' ádaagosdzaa; ła'íí nohwá bek'e'eshchíí, bits'á'dí' bídaagonl'aah doleelgo, néé begoldohíí bengont'i'íí bee nohwaa gonyáá.

¹² Áík'ehgo hadín sızíí nzihíí ídaagodzaą le', dánko nadokalıí bighá.

¹³ Nnee dawa dałahágo at'éégo nabídaadintaah, nohwíí ałdó' da'áík'ehgo nanohwídaadintaah: áídá' Bik'ehgo'ihí'nań da'ánííyú át'éé, áík'ehgo nt'é doo dánohwik'eh dahíí bee doo nanohwínotaah at'éé da; ndi nanohwí'dintaahíí biyi'dí' ch'ígót'igo nohwá ágoléh, bich'í' dahdaanołdąh doleelgo.

¹⁴ Áí bighá, dážhó shıl daanohshóni, k'e'eshchín daach'okąahíí bits'á'zhí'go ádaahne'.

¹⁵ Nnee daagoyáni bich'í' yashti'híí k'ehgo nohwich'í' yashti; daanohwíí díńko baa natsídaahkees.

¹⁶ Idee biyi' siziidíí bee daach'okąahíí

ba'ihédaandzigo da'ohiikaqahdá' daahiidlqahíí, ya' áí doo Christ bidil bee itah daandlij da gá? Bán nadaahii'né'dá' nádaahidijíí, ya' áí doo Christ bits'í bee itah daandlij da gá?

17 Bán dała'áhíí k'ehgo néé hiidlqá ndi dała'á daandlij, bán dała'áhíí nádaahidijíí bigha.

18 Israel hat'i'íí ánadaat'ijíí baa natsídaahkees: Bik'ehgo'ihí'nań daach'okqahgo baa hi'niiki lahzhí' nádaidijíí, ya' do áí bee itah daandlij da gá?

19 Nt'é dishnii áídá'? K'e'eshchín da'aníihi nlij néé? Hidán k'e'eshchín baa hi'niikí godiyih néé?

20 Dah, ndi gádishnii, doo Bik'ehgo'ihí'nań daayokqah dahíí hant'é daayokqahíí yaa ndaahiniikí ch'iidn yaa daahiniíí, doo Bik'ehgo'ihí'nań da: doo ch'iidn bitah daanołji hasht'ij da.

21 NohweBik'ehń bi'ide' bee da'ohdlqadá' lahjúhíí ch'iidn bi'ide' bee doo hagot'éégo da'ohdlqah da: dilzihgo nohweBik'ehń bil da'ohsqadá' lahjúhíí ch'iidn doo hagot'éégo bil da'ohsqá da.

22 Ya' nohweBik'ehń nohwich'j' hashkeego ádaanzj néé? Ya' néé bitisgo nadaanzwod néé?

23 Dawahá shá bil ch'í'otqá ndi doo dawa bee shich'ogo'nii da: dawahá shá bil ch'í'otqá ndi doo dawa shi'odlq'íí ndzilgo áile' da.

24 Doo dakózhá nt'éhi idáhách'it'ij da le', áídá' nnee la'i nt'éhi bá hách'it'ij le'.

25 Dant'éhéta itsj' nanáhi'niihgee nahiniihíí daahsqá, hishaq shj, dagohíí doo hishaq da shj daanołsigo doo biká na'ídaadołkidgo da:

26 Ni'goszán la'íí biká' daagolíníí dawa nohwe-

Bik'ehń b́y'éhíí bighą dawa daahiidaągo dábik'eh.

27 Nnee doo da'odlaą dahíí ła' shigowayú únááyú ńńáh nohwińńii l'ek'eyúgo, ła'íí akú nohwiini'yúgo, nt'éhéta nohwich'í' nniikááhíí daahsąą, hishaą shí, dagohíí doo hishaą da shí daanohsigo doo biká na'ídaadołkidgo da.

28 Áídá' ła', Díí hidán k'e'eshchín baa hi'ńili at'éé, nohwińńiiyúgo, daahsąą hela', nohwił nagolńi'híí ńbighą, ła'íí ch'iyąągo doo dábik'eh da nzihíí bighą: ni'godzán ła'íí biká' daagolíníí dawa nohwe-Bik'ehń b́y'éhíí bighą dawa daahiidaągo dábik'eh:

29 Ch'iyąągo doo dábik'eh da nńzihíí bighą doo dishńiigo ádishńii da, áídá' nnee nił nagolńi'íí ch'iyąągo doo dábik'eh da nzihíí bighą: gánńii shí, Hidán dawa shá bił ch'í'otaądá' nt'é bighą ła' nnee hidán doo dawa bił ch'í'otaą dahíí shaa néit'íí?

30 Bik'ehgo'ihí'ńań shaa ch'oba'go nt'éhéta hishaądá', nt'é bighą ba'ihénsigo hishaą n'íhíí bighą nchọ'go shaa yá'iti'? nńii shí.

31 Áídá' gánohwiłdishńii, Da'ohsąągee ła'íí dant'é ádaahłeehgee Bik'ehgo'ihí'ńań ba'ihégoşı doleelhíí bighą ádaahł'íih.

32 Jews daanliiníí hik'e doo Jews daanlii dahíí, ła'íí Bik'ehgo'ihí'ńań daayokaąhgo ha'ánátséhíí nohwichą nanánóhdéh hela':

33 Shíí dawa ánásht'íihíí bee nnee dawa bił goyılshóó hásht'íí, doo dashíí zhą nkt'ééhíí idáhásht'íí da, ndi łáni nkt'ééhíí bá hásht'íí, yee hasdádokah doleelgo.

11

1 Shíí Christ be'esh'íihíí k'ehgo nohwíí aldo'

sheda'ol'ijj le'.

² Shik'íyú, nohwa'ihédaansi, dawa bee shénádaaḡiihíí bigha, la'íí nt'é nohwil ch'íní'áá n'íí dánohwil nagosisni'híí k'ehgo t'ah bikísk'eh ádaanoht'eehíí bigha.

³ Áídá' díí bídaagonoḡsi hasht'íí, Christ nḡee daantíígee yá sizíígo bitsits'inhíí k'ehgo nlij; la'íí nḡeehíí isdzáné yá sizíígo bitsits'inhíí k'ehgo nlij; la'íí ałdó' Bik'ehgo'ihí'nań Christ yá sizíígo bitsits'inhíí k'ehgo nlij.

⁴ Nḡee nłini bitsits'in doo bina'deńtsóozdá' okaḡhyúgo, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałti'yúgo, bitsits'in doo yidnḡsi dago ánát'ííł.

⁵ Áídá' isdzáné bitsits'in doo bina'deńtsóoz dago okaḡhyúgo, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałti'yúgo, bitsits'in doo yidnḡsi dago ánát'ííł: áí isdzán bitsits'in hilzheedhíí k'ehgo at'éé.

⁶ Áík'ehgo isdzán doo bitsits'in bina'deńtsóoz dayúgo bitsizíl k'ínógéesh: áídá' isdzán bitsizíl k'égizhgo dagohíí hilzheedgo yik'ee ídaayándziyúgo bitsits'in bina'deńtsóoz le'.

⁷ Nḡee nłini bitsits'in doo bina'deńtsóoz bik'eh da, Bik'ehgo'ihí'nań be'ilzaahíí nlijgo ízigo ye'at'ééhíí ch'í'nah áyíłshíí bigha: áídá' isdzánhíí nḡee ízigo ye'at'ééhíí ch'í'nah áyíłsi.

⁸ Nḡee doo isdzán bits'á'dí' alzaa da; ndi isdzánhíí nḡee bits'á'dí' alzaa.

⁹ La'íí nḡee doo isdzán bá ábi'delzaa da; ndi isdzánhíí nḡee bá ábi'delzaa.

¹⁰ Áí bigha isdzán bitsits'in bina'deńtsóoz bik'eh, áí bika' yidits'agíí bebígózihíí bigha, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dí' daagolíníí daabo'íihíí ałdó' bigha.

11 Ágát'ée ndi, nohweBik'ehń binadzahgee nnee doo hagot'éeego hileeh da, isdzán da'ádįhgo, ła'íi isdzán ałdó' doo hagot'éeego hileeh da, nnee da'ádįhgo.

12 Isdzán nnee bits'ą'dí' ábi'delzaa, da'ágát'éeego nnee isdzán bits'ą'dí' goleehgo ábi'delzaa; ndi dawahá Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' daaleehi ádaat'ee.

13 Dánohwíi díi nzhogo baa natsídaahkees: ya' isdzán bitsits'in doo bina'deńtsóoz dago Bik'ehgo'ihí'nań yokąąhíi dábik'eh née?

14 Da'ádaant'eehíi bee nohwıl ch'ígót'aah, nnee bitsizıl nneezyúgo yik'ee ídaayándzi.

15 Áídá' isdzán bitsizıl nneezíi bee ba'olńhi at'ée: bitsizılıi bitsits'in bik'eńtsóoz doleełgo baa hi'né'.

16 Áídí' nnee ła' díi bighą łahadaadit'áh hádaat'įyúgo, díńko bee bıł nadaagońi', ádishńii n'íi k'ehgo ádaant'ee, ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań daayokąąhgo ha'ánańséhíi dawa ałdó' yikísk'eh ádaat'ee.

17 Áídá' díi bee nohwıl nagoshńi'íi nńt'éeego ánádaaht'įł doo hagot'éeego nohwıłdishńii da, ıla'ánaht'įłhíi bits'ą'dí' doo nńt'ée daahlee da, da'itisgo ncho' daahlee.

18 Dantsé baa yashti'íi díńko, ínashood da'okąąh yune' ıla'ánaht'įłhgee ıłts'ą'yú daahohkahgo nohwa'ikonsı; áshıńiihíi łazhı' hoshdląą.

19 Hadíi da'anii da'odlaanıi nohwitahyú bebídaagozi doleełhíi bighą ıłts'ą'yú daahohkahíi nohwitahyú begoz'ąą doo.

20 Dałahágee ıla'ánaht'įłhgee nohweBik'ehń doo da'anii dilzıłhgo bá da'ohsąą da go'íi.

21 Áídá' da'idaagee dahale dánohwíí nohwi'idánéhi daahsaaago nohwa'ikonsi, nnee la' doo hwahá da'iyaa dadá': áí bigha la' shiná' daanlii, la'ihíí lúágo da'idlaa.

22 Ya' nohwigowa nagoz'aa yune' doo da'ohsaa da gá? Dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań daayokaahgo ha'ánálséhíí doo bił da'ohtag da née, la'íí nohwitahyú tédaat'iyéhíí ídaayádaandzigo ádaahle' née? Nt'é nohwildishnii áídá'? Ya' díí bigha nohwa'ihénsigo yashti' doleeł gá? Dah, doo áík'ehgo nohwaa yashti' da.

23 Nohwitahyú nashaadá' nohwil ch'ígoní'áá n'íí nohweBik'ehń shil ch'ígon'áni at'éé, áí díínko, Jesus nohweBik'ehń yik'edaanñihíí bílák'edaabistíídá', da'ái bit'é'gee bán náidn'aa:

24 Áídí' ya'ihénzigo oskaqadá' ilk'édaizné'go gánñiid, Nkóh, daohsaa; díí shits'í at'éé, nohwá nehesto'i: díí bee shínáadaoñíhgo ánádaaht'íił.

25 Da'iyaaníí bikédí'go da'ágát'éégo idee beda'iskaaníí náidnkąago gánñiid, Díí idee besikaaníí shidił bee ánídégo Bik'ehgo'ihí'nań hik'e nnee bilgo lángot'aaníí at'éé: náda'ohdlíhgee bee shínáadaoñíhgo ánádaaht'íił.

26 Díí k'ehgo bán nádaahdíhgee, la'íí díí k'ehgo idee bee náda'ohdlíhgee, nohweBik'ehń daztsaaníí ch'í'nah ádaanołsi, nádzáázhi'.

27 Áí bigha hadín doo godnłsi dago díí bán yiyayúgo, dagohíí díí nohweBik'ehń bi'ide' bee idlaayúgo, nohweBik'ehń bits'í la'íí bidil yich'í' ni-hesíí.

28 Áík'ehgo nnee dawa ídineli'íigo zhá bán yiyaa la'íí idee bee idlaa le'.

29 Hadín doo dá**bik'ehyú** át'ée dadá' iyaayúgo la'íi idlaayúgo, ái bee dabíi góyéégo ích'í'godot'áal, da'anii nohweBik'ehn bits'í doo yidnsı dahíi bigha.

30 Ái bigha nohwitahyú lani doo nadaalwod da la'íi kaa yaa nakai, la'íi lani da'ihosh.

31 Néé da'anii ídaadinel'ii lék'eyúgo doo nohwaa yá'iti' da doleel.

32 Áidá' nohwaa yá'iti' lék'eyúgo nohweBik'ehn nohwil ch'ídaago'aahgo nohwiniidaagodnsı, ni'godsán biká' nnee doo bil nohwil ch'ígódeeh da doleelíi bigha.

33 Ái bigha, shik'íyú, da'ohsaagee íla'ánáht'iihyúgo ilba' nasóohtaq.

34 Nnee la' shiná' silii lék'eyúgo gowayú iyaa le'; áik'ehgo íla'ánáht'iihíi doo nohwil ch'ígódeeh da. La' biká nadaashídołkid n'íi nánsdzáago hasht'egodeshíi.

12

1 Shik'íyú, k'adíi Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íi hagog'éégo át'ée shíhíi bídaagonosıh hasht'íi.

2 Bik'ehgo'ihí'nan doo daahohkaqah dadá' k'e'eshchín doo yádaakti' dahi daahohkaqahgo ch'a'onátsáq ni'íi bídaagonosı.

3 Ái bigha díi bídaagonosıh dázhó hásht'íi, nnee la' Bik'ehgo'ihí'nan biSpirit binkáyú yakti'yúgo doo Jesus bil ch'ígodíni át'ée nii da go'íi: la'íi nnee la' Holy Spirit binkáyú yakti'yúgo zhá Jesus nohweBik'ehn nlii, nii.

4 Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íi íltah át'ée ndi Holy Spirit dala'áhi át'ée.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań bá na'idziidíí iltah ádaat'ee ndi nohweBik'ehń dała'áhi.

⁶ Iltah at'éégo nnee Bik'ehgo'ihí'nań yá nada'iziid, ndi Bik'ehgo'ihí'nań dała'áhi nnee bíyééhíí dawa biláhyú iltah at'éégo na'iziid.

⁷ Nnee daantíígee Holy Spirit binkááyú na'iziidíí baa daagodet'ąą, nnee dawa bá nzhq̄q̄ doleełgo.

⁸ Áík'ehgo ła' Holy Spirit binkááyú yati' góyáni baa daagodet'ąą; ła'ihíí da'ái Spirit-híí binkááyú yati' bee koł ígózini baa daagodet'ąą;

⁹ Ła'ihíí odlą' bee daagodet'ąą, da'ái Spirit binkááyú; ła'ihíí da'ái Spirit binkááyú ná'hilziihgo baa daagodet'ąą;

¹⁰ Ła'íí godiyihgo áná'ol'ijłgo baa daagodet'ąą; ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yádaakti'go; ła'íí spirits hago'at'éhíhíí yídaagołsigo; ła'íí Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yádaakti'go; ła'íí yati' doo bigózi dahíí niigo aníhíí yaa nanádaagolni'go baa daagodet'ąą;

¹¹ Díí dawa Spirit dała'áhi bits'ą'dí' kaa daahi'né', da'ái Spirit-híí dáhat'íígee nnee daantíígee yaa daagode'a'.

¹² Kots'í dała'á ndi łaqyú henláá, ła'íí łaqyú henláá ndi kots'í dała'áhi at'éé: Christ alód' da'ágát'éé.

¹³ Áík'ehgo Holy Spirit dała'áhi bee daanohwigha dała'ázhį' baptize ádaanohwi'deszaa, Jews daandliiníí dagohíí doo Jews daandlij dahíí, isnáh daandliiníí dagohíí doo isnáh daandlij dahíí; Holy Spirit dała'áhihi bits'ą'dí' daahiidląągo ádaanohwi'deszaa.

¹⁴ Kots'í dała'áhi łaqyú henláá, doo dała'á zhą da.

¹⁵ Kokehíí, Shíí doo kogan nshįį dahíí bighą

doo kots'í itah nshlji da, nii lèk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nlii da gá?

16 Ła'íi kojaahíi, Shíi doo koŋaa nshlji dahíi bigha doo kots'í itah nshlji da, nii lèk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nlii da gá?

17 Kots'íhíi dawa koŋaa nliiyúgo hagot'éégo ch'idits'ag? Kots'íhíi dawa kojaa nliiyúgo hagot'éégo ich'ikchiih doo?

18 Áidá' Bik'ehgo'ihí'nań dabíi hát'íhíi k'ehgo kots'í ląayú henlááhíi daanné'gee kots'í bee hadaadeszaa.

19 Kots'í bits'ádaadehezlaahíi dała'áyúgo, hagot'éégo its'í hileeh áidá'?

20 Áidá' kots'í ląayú henláá ndi kots'íhíi dała'áhi.

21 Áik'ehgo koŋaaahíi doo hagot'éégo koganhíi, Doo hánesht'ji da, yiłniih da; ła'íi kotsits'inhíi doo hagot'éégo kokeehíi, Doo hánesht'ji da, yiłniih da.

22 Doo ágát'éé da, kots'í ląayú henlááhíi doo nalwod da ngolniihíi ákóne' itah nliigo zhá kots'í gólji:

23 Nohwits'í ląayú henlááhíi ła' dá'ich'igo baa natsídaahiikes ndi, ái ła'ihíi bitisgo nł'éégo bił da'ónltag; nohwits'í ląayú henlááhíi doo hagot'éégo nel'ji bigonedząą dahíi dayúwehyú nł'éégo bił da'ónltag.

24 Áidá' nohwits'í ląayú henlááhíi daadilkọphyú hit'jigo alzaahíi doo bił da'ónltag da: áidá' Bik'ehgo'ihí'nań dawa dała' łađaa yiznil, doo bił da'ónltag dahíi dabíi nł'éégo áyítsi:

25 Áik'ehgo nohwits'í ląayú henlááhíi doo ilk'edaadi'niih da doleel; áidá' nł'éégo ádaa ilzi doleelgo Bik'ehgo'ihí'nań dała'ázhi' łađaa yiznil.

26 Áík'ehgo dała'á biniigonkt'éé lək'eyúgo dawa yil biniidaagonkt'éé; dagohíi dała'á daach'idnłsi lək'eyúgo dawa yaa bił daagozhóq doleeł.

27 Áík'ehgo nohwíi itah Christ bits'í daanohłij, ła'íi dała'á daanohłijgee łaayú henlááhíi daanohłij.

28 Bik'ehgo'ihí'nań díi k'ehgo ínashood daanliiníi bitahyú nyiińnil lək'e, dantségee bindaal'a'á daanłijgo, nakigeehíi binkááyú yádaakti'go, taagigeehíi iłch'ígó'aahgo, iké'geehíi godiyihgo áná'ol'ijłgo, ná'ılziihgo, ich'onıigo, nant'an daanłijgo, ła'íi Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíi yee yádaakti'go.

29 Ya' dawa Bik'ehgo'ihí'nań bindaal'a'á daanłij née? Ya' dawa binkááyú yádaakti' née? Ya' dawa iłch'ígó'aahíi daanłij née? Ya' dawa godiyihgo ánáda'ol'ijł née?

30 Ya' dawa nná'daahilziihgo baa godet'aq née? Ya' dawa Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíi yee yádaakti' née? Ya' dawa nt'é niigo anıhíi yaa nanádaagolni'go baa godet'aq née?

31 Áídá' Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íi itisgo at'éehíi zhá hádaaht'ij le': áídí' díinko itisgo ágot'ehi nohwil ch'í'nah ágóshłéh.

13

1 Nnee daanliiníi nkt'éégo yádaakti'íi ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolınihíi biyati' bee yashti'shą' ndi, shil'ijóóníi da'adıhyúgo besh dilwoshé áhiłts'agíi, dagohíi besh be'idot'alé kidiildilgo áhiłts'agíi k'ehgo ánsht'ee.

2 Bik'ehgo'ihí'nań shinkááyú yałti'íi shaa godet'aqshą' ndi, nt'é doo bigózi da n'íi dawa

bígonsɔshə' ndi, dawa shiɔ ɔgózɔshə' ndi, ɔ'íí shi'odlɔ'íí bee dziɔ láshɔ godihi'niiɔ lɛk'e ndi, shiɔ'ijóóníí da'ádɔhyúgo shíí doo nt'é nshɔɔ da.

³ Dawa shíyéhíí tédaat'iyéhíí baa hishníɔshə' ndi, ɔ'íí shidi'didlidgo baa ídinsht'aa lɛk'e ndi, shiɔ'ijóóníí da'ádɔhyúgo shíí doo nt'é bee hisht'ɔɔ da.

⁴ Koɔ'ijóóníí nyéé lɛk'e ndi nzaadzhi' bidag ách'ít'éé, ɔ'íí koɔ goch'oba'; ɔ'íí bíyéhíí doo ídáhách'ít'íí da; doo ída'ch'odlíí da, doo ích'idilkəəh da,

⁵ Koɔ'ijóóníí doo nchɔ'go ách'ít'íí da, doo dashízhə ch'inzi da, doo dágóshch'ɔ' bágoch'íɔhɔh da, doo dénchɔ'égo baa nats'itsikees da;

⁶ Doo nchɔ'go ágot'eehíí baa koɔ gozhóɔ da, áídá' da'anii ágot'eehíí zhə baa koɔ gozhóɔ;

⁷ Dawa bidag ách'ít'éé, dawa ch'odləə, nt'ééhíí dawa nch'okíí, dawa bich'ɔ' dahch'idnɔdɔh.

⁸ Koɔ'ijóóníí doo ádííh da: yunáásyú ágoɔe'íí baa nagolɔni' lɛk'e ndi bech'ígonáh; Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózi dahíí bee yách'ílti' lɛk'e ndi bengowáh; bee koɔ ɔgózinií bech'ígowáh.

⁹ K'adíí ɔhzhɔ' zhə bídaagonzi, hik'e yunáásyú ágoɔe'íí ɔhzhɔ' zhə baa nadaagohiɔni'.

¹⁰ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ngonɔhííhí dawa ɔalzaagee, doo dayúweh ɔhzhɔ' zhə bídaagonzi da doo, áídá' dawa nohwiɔ ídaagozi doleeɔ.

¹¹ Chəgháshé nshɔɔdádá' chəgháshé k'ehgo yashti' ni', chəgháshé k'ehgo doo gonsáə dago natséskees ni': áídá' nnee sílɔ' hik'e chəgháshé k'ehgo ánsht'ee n'íí shits'á' bee yó'ogoyáá ni'.

¹² K'adyúgo kát'íné doo nzhoɔgo biyi' got'ɔɔ dahíí biyi' daadet'ɔhíí k'a'at'éé, áídá' biká'

ngonyaágo daakinél'ijhíí k'ehgo nzhoggo got'ijj doleek: k'adyúgo lahzhì' zhá bígonsì, áídá' biká' ngonyaágo dawa bígonsì doleek, dashíí shígózìhíí k'ehgo.

¹³ Áík'ehgo ki'odlạ', hik'e nkt'ééhíí nch'ohohíhíí, ła'íí koł ijóóníí bílgo, díí taagihíí begoz'aa; ndi koł ijóóníí itisgo at'éé.

14

¹ Ił ijóóníí be'ádaanoht'eego biká hádaaht'ijj, ła'íí Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íí hádaaht'ijj, ndi Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałtí'íí itisgo hádaaht'ijj.

² Hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózì dahíí yee yałtí'íí doo nnee yich'ì' yałtí' da, ndi Bik'ehgo'ihí'nań zhá yich'ì' yałtí': nnee doo ła' yígósì dago; áídá' doo bígózì dahíí biyi'siziiníí yee yaa yałtí'.

³ Áídá' hadín Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałtí'íí nnee yich'ì' yałtí', nnee bi'odlạ' nłdzilgo áile' doleelgo, ła'íí yidag yałtí'go, ła'íí yił goyiłshóógo ánadaahidle'go.

⁴ Hadín yati' doo bígózì dahíí yee yałtí'íí dabíí bi'odlạ' nłdzilgo áile', áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałtí'íí ínashood ha'ánálséhíí bi'odlạ' nłdzilgo ádaile'.

⁵ Daanohwigha Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bígózì dahíí yee yałtí'go hádaanoht'ijj, ndi Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałtí'íí itisgo nohwá háshł'ijj: hadín Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałtí'íí hadín yati' doo bígózì dahíí nt'é ñigo

aníhíí yaa nanágołni'yúgo zhá nłt'éé, ínashood ha'ánátséhíí bi'odłq' nłdzilgo áile' doleełhíí bighą.

⁶ Shik'íiyú, Holy Spirit shinkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yaktigo nohwaa níyááyúgo, doo nt'é bigonołsijh at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nań shił ch'í'nah áyíılaahíí nohwił ch'í'nah ádaashle'yúgo zhá, dago-híí bigonsihíí nohwił nagoshni'yúgo zhá, dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań shinkááyú yakti'yúgo zhá, dagohíí nohwił ch'ígonsh'aahyúgo zhá.

⁷ Be'idaadot'áté, áí tsįsólta ła'íí béshts'qqséta, doo daahinaa da ndi aníhíí dits'ag, áídá' doo áígee aníí dayúgo, hagog'éégo nt'é idot'áléhíí bídaagoch'įksį?

⁸ Ła'íí silááda bibéshdilwoshé doo áígee aníí dayúgo, hadínshą nagonłkaadhíí bighą ilch'į'ídidle'?

⁹ Nohwihíí ágádaanoht'ee, yati' doo bigózi dahíí bee yádaakti'yúgo, hagog'éégo nt'é daadohniihíí yádaagokį doleeł? Daazhógo da'ilįzhį' yádaakti'.

¹⁰ Ni'godzán biká' yati' iltah at'éégo doo álch'idé da shą' ndi, dawa bigóziigo yádaakti'.

¹¹ Áík'ehgo yati' doo bigonsį dayúgo, nnee aníhíí nnee łahgo hadaazt'i'híí k'ehgo bich'į' ánsht'ee doleeł, ła'íí da'áík'ehgo shich'į' at'éé doleeł.

¹² Áík'ehgo nohwíí Holy Spirit bits'ą'dí kaa hi'né'íí dązhq hądaah'tįigo, ínashood ha'ánátséhíí bi'odłq' nłdzilgo ádaile'íí itisgo hądaah'tįi, áík'ehgo bee nada'ohsiid.

¹³ Áík'ehgo hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yakti' lęk'eyúgo, nt'é niigo aníhíí yaa nanágołni'híí bighą okąąh le'.

¹⁴ Yati' doo bigózi dahíí bee oshkąąh lęk'eyúgo, shiyi'siziiníí okąąh ndi nt'é dishniigo ádishniihíí doo bigonsį dago, doo shiini' bee oshkąąh da.

15 Hagolá ashne' áídá'? Shiyi'siziiníí bee oshkaqah, la'íí bígonsigo oshkaqah aldó'; shiyi'siziiníí bee idish'aal, la'íí bígonsigo aldó' idish'aal.

16 Dagohíí niyi'siziiníí zhá bee Bik'ehgo'ihinań ba'ihénziyúgo, nnee Christ doo hwahá nkt'éégo yígolsiid dahíí onkaqahgo ánniihíí doo yígolsi dadá', hagog'éégo, Da'anii doleełgo at'éé, nii doleeł?

17 Nkt'éégo ihénziyigo onkaqah ndi nidits'agíí doo bich'odaasíni' da.

18 Daanohwigha nohwitigo Holy Spirit shinkááyú yati' doo bígózi dahíí yee yakt'igo Bik'ehgo'ihinań ba'ihénsi:

19 Ágát'éé ndi ínashood ha'ánálséhgee goneznán doo náhóltag dayú yati' doo bígózi dahíí bee yashti'sha' ndi, yati' ashda' yídaagoksiníí nnee la' bee bił ch'ígons'h'aahíí bigha bee yashti'íí itisgo shił nkt'éé.

20 Shik'íyú, nohwił ídaagozi zhinéégo doo chaqháshé k'ehgo zhá be'ádaanoht'ee da le': áídá' nchó'íí zhinéégo mé'híí k'ehgo be'ádaanoht'ee, nohwił ídaagozi zhinéégo nnee báyan daasilíihíí k'ehgo be'ádaanoht'ee le'.

21 Bik'ehgo'ihinań yegos'aaníí biyi' gáníigo bek'e'shchíí, Nnee biyati' lahgo at'éhi, la'íí nnee nanid'íí biyati' bee díí nneehíí bich'i' yashti' doo; ágát'éé ndi doo daashidits'ag da doleeł, nii, nohweBik'ehń.

22 Áík'ehgo Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózi dahíí godiyihgo be'ígóziníí át'éé, áí da'odlaaníí doo bá alzaa da, áídá' doo da'odlaq dahíí bá alzaa: ndi Bik'ehgo'ihinań binkááyú yati'íí doo da'odlaq dahíí doo bá alzaa da, áídá' da'odlaaníí bá alzaa.

23 Áík'ehgo ínashood dawa íla'adzaadá' dawa yati' doo bigózi dahíi yee yádaakti' lèk'eyúgo, la'íi nnee la' Christ doo hwahá nlt'éégo yídaagołsııd dahíi, dagohíi doo da'odlaą dahíi hah'ákaiyúgo, Nohwiini' ádaadih, daanohwiłnii doleeł go'íi.

24 Áída' dawa Bik'ehgo'ihinań binkááyú yádaakti' lèk'eyúgo, la' nnee doo odlaą dahíi, dagohíi Christ doo hwahá nlt'éégo yígokııd dahíi hah'ayááyúgo, bincho'íi bił ch'í'nah áile', la'íi yá'iti'íi yidezts'aąhíi bigha ıdinél'íi doo:

25 Áík'ehgo bijíi biyi' nainł'i' n'íi ch'í'nah áyíılaago, Bik'ehgo'ihinań yich'í' hishzhiihgo yokaąh doleeł, Da'anii Bik'ehgo'ihinań nohwił nlii lá, niigo.

26 Hagolá ádaahne' áída', shik'íyú? Íla'ánáht'ııhgee daanohtııgee la' ido'aal, la' ıch'ígó'aah, la' Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíi yee yakti', la' bił ch'í'nah ágólziigo yaa nagolni', la' yati' doo bigózi dahíi nt'é niigo aníihíi yaa nanágolni'. Ái dawa ínashood nłdzilgo nazii doleełhíi bigha ánádaah'ııł le'.

27 Nnee la' yati' doo bigózi dahíi yee yádaakti' lèk'eyúgo, naki dagohíi taalt'éégo zhá begoz'aą, ái bitisgo dah, dálıké'go yádaakti' le'; la'íi nt'é niigo aníihíi dała'á yaa nanágolni' le'.

28 Áída' nt'é niigo aniihíi yaa nanágolni'íi doo hak'i dayúgo, doo yádaakti' dago nlt'éé, ha'ánázéh yune', ıch'í' yádaakti'go zhá, la'íi Bik'ehgo'ihinań yich'í' yádaakti'go nlt'éé.

29 Bik'ehgo'ihinań binkááyú yádaakti'íi naki dagohíi taalt'éégo yádaakti' le', la'ihíi nt'é daaniigo yádaakti'íi yaa natsídaakees le'.

30 Ła' itah dahsdaahíí nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' bił ch'í'nah alzaayúgo, dantsé yałti'íi dant'éheego at'éeé le'.

31 Áík'ehgo daanohwigha Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałti'íi nohwá bił ch'í'otąą, dáłiké'go, daanohwigha bídaagono'aaah doleełgo, ła'íi daanohwigha nohwił daagoyilshóó doleełgo.

32 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yádaałti'íi ídaa daagodzaągo dáłik'eh.

33 Godikishíi doo Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi at'éeé da, áída' nkegohen'ááníi zhą, Bik'ehgo'ihí'nań bá hadaadeszaahíi, ínashood daanliinií, ha'ánálséhgee ágągot'ee.

34 Ha'ánázéh yuńe' isdzáné dant'éheego ádaat'ee le': doo ákóne' yádaałti' dago bágoz'ąą; da'dits'ago bágoz'ąą, begoz'aaníi áłdó' áńíhíi k'ehgo.

35 Dant'éhéta yídaago'aaah hádaat'íiyúgo yił nadaanńeehíi gowayú nayídaadiłkid le': isdzáné ha'ánázéh yuńe' yádaałti'yúgo bik'e ídaayągosı.

36 Ya' ádishniihíi doo nohwił dáłik'eh da née? Ya' Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íi nohwíi nohwits'á'dí' begodeyaahi daanohsı née? Dagońií dánohwízhą nohwaa hi'né'i daanohsı née?

37 Nńee ła' Bik'ehgo'ihí'nań shinkááyú yałti', dagońií Holy Spirit be'ánsht'ee nziyúgo, nohwich'ı' k'e'eshchiihíi nohwe Bik'ehń yegos'ánihi at'éehíi yígółsı doleeł.

38 Ła' nńee díi doo yígółsı hát'ıi dahíi, dayúwehégo doo yígółsı da le'.

39 Áík'ehgo shik'íiyú, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałti'íi dázhó hádaaht'ıi, ła'íi Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bígółzı dahíi bee

yalti'íí dah doo daabildohñii da.

⁴⁰ Ha'ánázéh yuñe' doo godikish dago la'íí iłch'ı'ı'daagodinolsıgo goz'aanıı k'ehgo ánádaaht'ııł le'.

15

¹ K'adıı shik'íıyú, yati' baa gozhóni nohwich'ı' baa nagosisñi' n'íı nohwıl ch'ı'nah ánánáshdle'; áı nágodoh'ąą n'íı, áı bee ndaasozıı;

² Da'ái bee hasdánohwidi'ñiıł, baa nohwıl nago-sisñi' n'íı bínádaaħñiihgo daahonohtą'yúgo; doo ágádaanoht'ee dayúgo doo da'aniigo da'osohdlaąd da.

³ Yati' shaa hi'né'íı itisgo at'éhi nohwaa daasiné' ni', gánohwıldéniıdgo, Christ nohwinçọ'híı bighą daztsąą, Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bek'e'eshchiınıı k'ehgo;

⁴ Áıdı' lehiiltıı, taagi hileehıı bijıı naadiidzaa, Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bek'e'eshchiınıı k'ehgo.

⁵ Áıdı' Céphas bo'ıı lẹk'e, áıdı' binal'a'á nakits'ádahıı alđó' daabo'ıı lẹk'e:

⁶ Áı bikédı'go nohwik'ısyú, ínashood daanlínihiı, ashda' gonenadıń bitısyú dała' daabo'ıı lẹk'e; áı dásdozhá dawa díı jıı t'ah daahınaa, áıdá' la' da'ılhaazh.

⁷ Áı bikédı'go James bo'ıı lẹk'e; áıdı' nadaal'a'á dawa alđó'.

⁸ Da'ıké'yú shıı alđó' hıltsąą ni', doo gonshleeh dagee gosılııhiı k'ehgo.

⁹ Nadaal'a'á dawago shıı doo bıł ótag dahıı nshıı, nal'a'hıı k'ehgo doo shido'jıı bik'eh da, Bik'ehgo'ihı'nań daayokąąhgo ha'ánátséhıı góyéégo bich'ı' nagosh'áá lẹk'ehıı bighą.

10 Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi bee ánsht'eehíi k'ehgo ánsht'ee: biłgoch'oba'íi bee shaa godet'aaníi doo daazhógo shainé' da; áidá' da'des'a'íi dawa bitisgo nyeego nasízid: áidá' doo shíi ásh't'íi da, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi shił nliiníi át'íi.

11 Ágát'éé ndi shíi dagohíi ła' da'des'a'íi nohwich'í' yádaakti' ndi, díi k'ehgo yádaahiilti'go da'osohdłąąd.

12 Christ daztsąądí' naadiidzaago baa na'goni'dá', hagog'éégo nohwitahyú ła', nanezna'íi doo naadikáh da, daadohńii?

13 Nanezna'íi doo naadikáh dayúgo Christ doo naadiidzaa da:

14 Ła'íi Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwił nadaagohiilńi'íi doo íłłi da silłi, ła'íi nohwi'odłą'íi ąłdó' doo nt'é da silłi.

15 Nanezna'íi doo naadikáh dayúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo Christ naadiidzaago áyíłaa da, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań baa léda'ilchoogo nohwígózi, Bik'ehgo'ihí'nań Christ naadiidzaago áyíłaa, daan'ńiihíi bighą.

16 Nanezna'íi doo naadikáh da lęk'eyúgo, Christ ąłdó' doo naadiidzaa da:

17 Ła'íi Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwi'odłą' doo íłłi da; áik'ehgo nohwinchó'íi t'ah biyi' nahkai.

18 Áik'ehgo Christ bił dała'á daanłiigo da'ilhaazhíi ąłdó' ch'a'ondéeh.

19 Dadíi ni'gosdzán biká'gee daahin'naago zhą Christ bee nk't'éégo ágot'eehíi ndaahóndliiyúgo, néé nńee dawa bitisgo dénohwaagoch'oba'é.

20 Áidá' da'anii Christ daztsąądí' naadiidzaa, da'ilhoshíi bitahdí' dantsé naadiidzáhi nłi.

21 Áík'ehgo n̄nee dała'á biláhyú da'itsaahi ben-gonyááhíí k'ehgo n̄nee dała'á biláhyú nanezna' n'íí naadikáh doo.

22 Adam bits'á'dí' n̄nee dawa nanne'híí k'ehgo Christ bił dała'á daanliinií dawa nadaahi'n̄aa doleeł.

23 Áídá' n̄nee dała'á daantíígee naahikáh doleeł, Christ dantsé naadiidzaahíí n̄l̄j̄; áí bikédí'go Christ daabiyéehíí ałdó' naadikáh, dabíí nádzáágo.

24 Nadaant'aahíí dawa, ła'íí yedaabik'ehgo binawod daagol̄j̄ n'íí dawa Christ da'ílíí yilchihíí bikédí'go, án bilakt'áhgee begoz'aą n'íí biTaa, Bik'ehgo'ihí'n̄ań, yainádi'aahdá' goldohíí bengodogaal.

25 Christ be'ina'íí dawa bikekt'ááh nni'n̄ilzh̄i' yebik'eh doleeł at'éé.

26 Da'iké'yú be'ina' da'ílíí yilchihíí áí da'itsaahi.

27 Bik'ehgo'ihí'n̄ań dawahá Christ bikekt'ááhzh̄i' nyinn̄il. Áídá', Dawahá bikekt'ááhzh̄i' nni'n̄il, n̄iidá' hadín bikekt'ááh dawahá nyinn̄ilíí doo itah n̄l̄j̄ dahíí n̄t'éégo bígóz̄j̄.

28 Dawahá biyahzh̄i' alzaadá', Bik'ehgo'ihí'n̄ań dawahá biYe' biyahzh̄i' áyíílaa n'íí biYe' ałdó' dabíí biyahzh̄i' ádedlaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'n̄ań dawa yebik'eh doleeł.

29 Doo ágát'éé dayúgo, daztsáni bá baptize ádaabi' — dil̄ne'íí nt'é bighą ádaat'j̄i? Nanezna'íí doo naadikáh dadá' nt'éshą' bighą bá baptize ádaabi'dil̄ne'?

30 Ła'íí nt'éshą' bighą dawa j̄j̄i da'o'aal̄gee négodzidíí bidahzh̄i' nasiidz̄j̄i?

31 Shik'ííyú, Christ Jesus biláhyú nohwee shił gozhóóhíí bighą gánohwiłdish̄n̄ii, Dawa j̄j̄i

da'itsaahíí bee shich'ì' goz'aa.

32 Nnee ni'godzán biká' zhineehíí yádaalti'híí k'ehgo yashti'go gádishnii, Dzilká'yú bégódzidi daagolíníí Ephesusgee bił nadaagonsškaad lèk'eyúgo, nt'é bee hisht'iji, nanezna'íí doo naadikáh dadá'? Ła' gádaanii, Halaa da'idaa le', da'idlaa le': hiskaa dahiitsaahíí bigha.

33 Nohwich'ì' nadoch'aa hela'; nnee daanchọ'ihíí bił nach'ikaiyúgo nł'éeego ách'ít'éeéhíí yiłchọq.

34 Ch'ínadaanozdziid, nł'éeego ihi'naahíí baa nánohkáh, nchọ'go ánadaahne' hela'; nohwitahyú ła' Bik'ehgo'ihinań doo yidaagolsi da: bik'ee idaayadaanozdzi doleehíí bigha adaanozwildishnii.

35 Áídá' nnee ła' na'idaadilkid, Hagot'éeego nanezna' n'íí naadikáh? Bits'í hago'at'éhi yee naadikáh doleeł? daaniigo.

36 Ni, nnee doo gonyáni, nt'éhéta k'edínlaahíí ntsé datsaahíí k'ehgo alne'yúgo zhá hajéeh:

37 Hant'é hajéedíí doo ái ga'at'éhi k'edínlaa da, k'edilzii zhá k'edínlaa, t'oh naghái dagohíí łahgo at'éhihíí shi:

38 Hant'é hajéedíí Bik'ehgo'ihinań dabíí hát'íyyú áile', áik'ehgo k'edilzii dała'á n'áago hajéedgo iltah at'éeego ánołigo áile'.

39 Its'í doo dawa lekt'ee da: ła' nnee bits'í, ła'íí dawahá nadaakaihíí, ła'íí łóg, ła'íí dló' aldó'.

40 Its'í ła' yaaká'yú daagolii, ła'ihíí ni'godzán biká' daagolii: yaaká'yuhíí be'ízisgo at'éhi doo ni'godzán biká'yuhíí be'ízisgo at'éhi lekt'ee da.

41 Ya'ái dásahngo bits'á'dindláád, t'é'gona'ái dásahngo aldó' bits'á'dindláád, ts'ısqqsé dásahngo bits'á'dindláád; ts'ısqqsé dała'á n'áago łahgo

at'éégo bits'á'dindláád.

42 Nanezna' n'íí naadikáhíí áldó' ágát'éé. Its'í k'edilzíí k'ehgo ɫehi'né'íí hichq̄q̄h, its'í ɫahgo at'éhi yee naadikáh, doo daahichq̄q̄hi da.

43 Its'í doo ílǵigo ɫehi'né' n'íí ízisgo at'éégo nádidáhgo alne': doo nalwodgo ɫehi'né' n'íí binawod golǵigo nádidáhgo alne'.

44 Dá ni'gospdzán biká'gee kots'íhíhíí ɫehi'né' n'íí yaaká'dí'go kots'íhíhíí bee nách'ididáh. Kots'í ni'gospdzán biká'gee golǵí, ɫa'íí yaaká'dí'go kots'í gólǵí.

45 Gánǵigo bek'e'eshchǵí, Dantsé n̄nee alzaahíí Adam holzéhi hiṇaa silǵí; Adam iké'yúhíí spirit be'íhi'ṇaahíí silǵí.

46 Áídá' its'í yaaká'dí' gólííníí doo ntsé begonyáá da, ndi its'í ni'gospdzán biká' gólííníí ntsé begonyáá, áníta its'í yaaká'dí' gólííníí begonyáá.

47 Dantsé n̄nee alzaahi ni'gospdzán bits'á'dí' nǵí, ɫeezh bee alzaa: iké'gee n̄neehíí yaaká'dí' nyáá, áń nohweBik'ehń nǵí.

48 Ni'gospdzán biká' n̄nee ɫeezh be'ádaaszaahíí, dantsé n̄nee ɫeezh be'alzaahíí k'ehgo ádaat'ee: ɫa'íí yaaká'yú daagolííníí, n̄nee yaaká'dí' nyááhíí k'ehgo ádaat'ee.

49 N̄nee ɫeezh be'alzaahíí k'a'ádaandǵigo daagosi-idǵíhíí k'ehgo yaaká'dí' n̄nee áldó' k'a'ádaandǵí doleel.

50 Shik'ííyú, díí nohwıl nagoshni', n̄nee daanliíníí bits'í hik'e díł biłgo Bik'ehgo'íhi'ṇań bi-ɫaṫ'áhgee daanliíníí doo itah daaleeh da; its'í nanne' doleelíí íhi'ṇaa doo ngonel'aṫ dahíí doo bíyéé daaleeh at'éé da.

51 Isaa, doo bigózi da n'íi nohwil ch'í'nah ashle'; doo daanohwigha da'iilwosh da doleel, áídá' lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel,

52 Dagoshch'i', ch'inesk'ohíi k'ehgo, iké'yú béshdilwoshé ánniidgee: béshdilwoshé áníi doleel, la'íi nanezna' n'íi its'í doo hichqohíi bee naadikángo ádolnii, la'íi néé lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel.

53 Díi its'í hichqohíi its'í áníidéhi doo hichqoh dahíi ik'eyidleeh doleel, la'íi díi its'í datsaahíi its'í áníidéhi doo datsaah dahíi ik'eyidleeh doleel.

54 Áik'ehgo díi its'í hichqohíi doo hichqoh dahíi ik'eyidlaago, la'íi díi its'í datsaahíi doo datsaah dahíi ik'eyidlaago, gáníigo bek'e'eshchiinií begolne' doleel, Da'itsaah n'íi baa goneznaago doo nt'é da silii.

55 Da'itsaahíi níini, ninawod bee nohwicháá n'íi hayú begoz'aa? Da'itsaahíi níini, gonnéé n'íi hayú goz'aa?

56 Nohwinch'ohíi bigha da'itsaahíi nalwod; la'íi begoz'aaníi biláhyú nch'íi nalwod.

57 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégosi, án nohweBik'ehń Jesus Christ biláhyú da'itsaahíi baa daagonnéehgo ánohwile'.

58 Ái bigha, shik'íyú, shil daanohshóni, nldzilgo nasozii, doo bits'á' daadiho'nángo da, da'ákozhá láágo nohweBik'ehń bá nada'ohsiid, nohweBik'ehń biláhyú bá nada'ohsiidíi doo da'ilínéhi at'éé dago bídaagonoishiíi bigha.

16

1 K'adíi nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíi

zhaali bá ndaahohñiikíí bee nohwich'í' yashti': Galatiayú ínashood ha'ánálséhíí gábildishñii n'íí k'ehgo nohwíí áldó' ágádaahne'.

² Godilziníí bijjijí dábik'ehñ dała'á nohtjigee Bik'ehgo'ihí'nañ danelt'eego bee nohwich'ozñi'híí k'ehgo zhaali la' k'ihzhí' ndaahohñiigo ilch'í' ndaahohñiil, áik'ehgo níyáágee doo zhaali ndaahohñiil da doleel.

³ Áik'ehgo akú níyáágo nnee la' nzhog daadohñiíhíí naaltsoos baa daanoñiil, áí zhaali baa daasoné'íí Jerusalemyú daidiiné'híí bigha akú daadish'aal.

⁴ Shíí áldó' akú disháh dábik'ehyúgo, akú bil dishkah.

⁵ Macedóniayú ch'ínsháh shj: Macedóniayú ch'íníyáágo nohwaa deshaal.

⁶ Akú dét'ihézhí' nohwil nahashtá shj, dago-híí da'akú sheehai shj, áik'ehgo dahayú dah-náádishdáhyú bee shich'odaahñii doleel.

⁷ Akú ch'ínsháhgo doo dét'ihézhí' nohwistsééh hást'íí da, áidá' nohweBik'ehñ hát'ííyúgo nohwil nahashtá hást'íí.

⁸ Pentecost bengonyáázhi' Éphesusgee siidáa doo.

⁹ Nlt'éégo na'isiidíí dahot'éhé bee shá ch'íntáá, la'íí shich'í' nadaagonkaadíí láá.

¹⁰ Timótheus nohwaa nyáágo doo neldzidgo ádaanolsj da le': nohweBik'ehñ binasdziidíí nayik'í'iziid, shíí na'isiidhíí k'ehgo.

¹¹ Doo hadín da'ílinégo baa natsekees da le': áidá' bich'odaahñiigo bil gozhógo shich'í' dowáh: bíí hik'e shik'isyú la' áldó' shaa hikáhíí nhoshíí.

¹² Nohwik'isn Apollos holzéhi, nohwik'isyú la' bilgo nohwaa hikáh dázho hást'íí ndi k'adyúgo

doo digháh hát'íí da; ndi bá ch'ígót'i' gozlíigo nohwich'í' digháh ndi at'éé.

¹³ Daadeh'íí, nohwi'odlǎ'íí bee nǎdzilgo nasozíí, báyán k'ehgo ádaanoht'ee, nadaałwodgo nadaasozíí le'.

¹⁴ Dawa ánádaaht'ííhí hł daanohjooogo ánádaaht'íí le'.

¹⁵ Shik'ííyú, Stéphanas bigowa dágoz'ąą nt'éégo Akéyagee dantsé da'osdłǎdgo bídaagonołsı, ła'íí ínashood daanliiní yınádaadéz'íigo yaa ádaadest'ąą,

¹⁶ Nnee ágádaat'eehíí hik'e nohwich'odaaníihíí, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bánada'iziidíí dawa daadohts'ago nánohwoshkąąh.

¹⁷ Stéphanas hik'e Fortunátas ła'íí Akéyas hikaihíí baa shıł gozhóó: nohwíí doo nohkáh dagee ái hikai.

¹⁸ Shiyi'siziiníí hanáyołgo ádaashiilaa, ła'íí nohwíí ałdó' ágádaanohwislaa: nnee ágádaat'eehíí daadinołsıgo ba'ihédaanohsı.

¹⁹ Asiagee ínashood ha'ánátséhíí dawa, Gozhóó, daanohwiłńii. Áquila hik'e Priscilla ła'íí bigowa yune' ha'ánátséhíí ałdó' dawa nohweBik'ehń binkááyú, Gozhóó, daanohwiłńii.

²⁰ Christ biláhyú nohwik'ííyú daanliiníí dawa, Gozhóó, daanohwiłńii. Daagodinołsıgo daałohts'os le'.

²¹ Shíí, Paul, Gozhóó, nohwiłdishńiihíí dashíí shigan bee k'eshıłchíí.

²² Nnee ła' doo Jesus Christ nohweBik'ehń bıł nzhoo dayúgo, bıł ch'ígodíni at'éé. NohweBik'ehń nánídáh.

²³ Jesus Christ nohweBik'ehń bıłgoch'oba'íí bee nohwił goz'ąą le'.

²⁴ Christ Jesus binkááyú shił ijóóníí bee no-
hwich'ı' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049